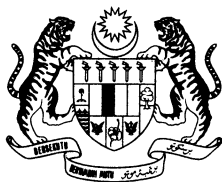

**Jilid III
Bil. 7**

**Hari Selasa
21hb April, 1981**

PENYATA RASMI PARLIMEN

PARLIAMENTARY DEBATES

DEWAN NEGARA

SENATE

PARLIMEN KELIMA

Fifth Parliament

PENGGAL KETIGA

Third Session

KANDUNGANNYA

JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN
[Ruangan 793]

USUL-USUL:

Rancangan Malaysia Keempat 1981-1985 [Ruangan 835]

Penangguhan Mesyuarat [Ruangan 884]

MALAYSIA
PARLIMEN KELIMA—DEWAN NEGARA

Penyata Rasmi Parlimen

PENGGAL YANG KETIGA

AHLI-AHLI DEWAN NEGARA

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, TAN SRI ISMAIL KHAN, P.S.M., B.K.T., P.P.T. (Dilantik).

„ Menteri Tak Berpotfolio, DATO HAJI MOHAMED BIN NASIR, S.P.M.K., J.M.N., J.P. (Kelantan).

„ Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua, JENERAL TAN SRI HAJI ABDUL HAMID BIN BIDIN, P.S.M., S.P.M.K., D.I.M.P., J.M.N., P.M.P., P.P.T., P.J.K. (Dilantik).

„ Setiausaha Parlimen Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, TUAN LAW HIENG DING, P.B.S. (Dilantik).

„ TUAN HAJI ABDUL HAMID BIN TAHIR, S.M.T., B.C.K., P.J.K. (Kedah).

„ TUAN ABDUL RAZAK BIN ABU SAMAH, A.M.N., P.J.K. (Dilantik).

„ TAN SRI DATO HAJI ABDUL RAZAK BIN HAJI HUSAIN, P.S.M., D.S.W., J.S.M., S.M.P. (Dilantik).

„ TUAN HAJI ABDUL SAMAD BIN SAID (Dilantik).

„ TUAN ABDULLAH BIN SALLEH (Perlis).

„ TUAN V. V. ABOO, J.S.M., A.M.N., J.P. (Dilantik).

„ DATO HAJI AHMAD BIN HAJI ITHNIN, D.M.S.M., K.M.N., A.M.N., J.P. (Dilantik).

„ TUAN ALEXANDER Y. L. LEE (Dilantik).

„ TUAN HAJI ARIFFIN BIN HAJI SALLEH, K.M.N., S.M.K. (Dilantik).

„ DATUK CHOO CHING HWA, D.P.M.T., K.M.N., P.J.K., P.P.N., J.P. (Dilantik).

„ DR CHOO KOOI FOOK (Dilantik).

„ DATUK CHUA SONG LIM, S.P.M.J., S.S.I.J., J.M.N., P.I.S., J.P. (Johor).

„ TUAN DAIM BIN ZAINUDDIN (Dilantik).

„ TUAN HAJI FADZIL BIN AHMAD, A.M.N. (Kedah).

„ DATO HAJAH FATIMAH BINTI HAJI SALIM, D.S.I.J., A.M.N., P.I.S., S.M.J. (Dilantik)

- Yang Berhormat PUAN HASNAH BINTI HAJI MOHD. KASIM *alias* HASNAH FATIMAH BINTI HAJI MOHD. KASIM, A.M.N., P.J.K., P.P.N. (Trengganu).
- „ DATO SERI HAJI HUSSEIN BIN MOHD. NOORDIN, S.P.M.P., D.P.M.P., J.M.N., P.J.K., J.P. (Dilantik).
- „ TUAN HAJI IBRAHIM BIN ABDULLAH, A.M.N., A.M.P., P.J.K., J.P. (Perak).
- „ TUAN IBRAHIM BIN SALLEH, A.M.N., P.J.K. (Dilantik).
- „ TUAN ISHAK BIN ABDUL RAHMAN, A.M.N., P.J.K. (Pulau Pinang).
- „ TUAN ISMAIL BIN HASHIM, K.M.N., A.M.N., P.B.M., J.P. (Melaka).
- „ DATO HAJI ISMAIL BIN HASSAN, D.P.M.J., P.I.S. (Johor)
- „ TUAN ISMAIL BIN SHEIKH IBRAHIM, P.P.N. (Perlis).
- „ DATUK JAMES WILLIE, P.G.D.K. (Sabah).
- „ TUAN KAM WOON WAH, J.P. (Dilantik).
- „ TUAN SYED KAMARULZAMAN BIN SYED BAHALDIN ALJAMLUD, K.M.N., A.M.N. (Selangor).
- „ DATO HAJI KHALID BIN HAJI ABDULLAH, D.S.D.K., K.M.N., S.D.K., J.P. (Dilantik).
- „ TUAN K. KUMARAN, K.M.N., P.M.P., P.P.T. (Dilantik).
- „ TUAN HAJI LATIP BIN HAJI DRIS (Dilantik).
- „ TAN SRI LEE BOON CHIM, P.S.M., S.M.S. (Dilantik).
- „ TUAN LEE JONG KI (Dilantik).
- „ TUAH LOH KEE PENG, P.J.K., J.P. (Melaka).
- „ TUAN LOO SWEE MOK, A.M.N., P.P.N. (Pahang).
- „ TUAN M. MAHALINGAM, J.P. (Dilantik).
- „ DATIN HAJJAH MAHIMON BINTI HAJI HARUN, S.M.P., A.M.N., J.P. (Pahang).
- „ DATO HAJI MAHMOUD *alias* MAHMOUD SALIM BIN HAJI MOHAMAD, S.M.T., A.M.N., P.J.K. (Trengganu).
- „ TUAN HAJI MOHD. AZLAN KINJAWAN *alias* PHILIP MEJA (Dilantik).
- „ DATUK HAJI MOHD. DIN BIN JAAFAR, P.G.D.K., A.D.K., B.K. (Dilantik).
- „ TAN SRI HAJI MOHD. GHAZALI BIN HAJI JAWI, P.M.N., S.P.C.M., P.N.B.S., S.P.D.K. (Dilantik).
- „ DATO HAJI MOHD. NOR MOHAMAD, D.P.M.S., J.M.N., S.M.T., S.M.S., P.J.K. (Dilantik).
- „ DATO HAJI MUSTAPHA BIN HAJI ABDUL JABAR, D.P.M.S., J.M.N., J.P. (Dilantik).
- „ TUAN M. MUTHU PALANIAPPAN, A.M.N., P.P.T. (Dilantik).

Yang Berhormat TUAN HAJI NORDIN BIN PESAH, K.M.N., A.M.N., P.J.K., J.P.
(Negeri Sembilan).

- „ TUAN OH SIEW AUN, J.P. (Pulau Pinang).
- „ DATO HAJI OTHMAN BIN HAJI ABDULLAH, D.P.M.J., P.C.M.
(Dilantik).
- „ TOK PANGKU PANDAK HAMID BIN PUTEH JALI, P.J.K. (Dilantik).
- „ DATO G. PASAMANICKAM, S.P.M.J., D.P.M.J., D.S.I.J., P.I.S.,
B.S.I., J.S.M., A.M.N., J.P. (Dilantik).
- „ PUAN RAHMAH BINTI OTHMAN, J.S.M., A.M.N., P.J.K. (Dilantik).
- „ TUAN S. I. RAJAH, B.S.I., P.I.S. (Dilantik).
- „ PUAN ROGAYAH ARIFF, A.M.N., P.P.N., P.J.K. (Dilantik).
- „ PUAN HAJJAH SALMAH BINTI SHEIKH HUSSAIN, A.M.N., P.K.T.
(Dilantik).
- „ TAN SRI DATUK DR C. SINNADURAI, P.S.M., P.S.D., P.N.B.S.,
D.P.M.P., J.M.N., S.M.K., C.M.B., P.J.K. (Dilantik).
- „ TUAN S. SUBRAMANIAM (Dilantik).
- „ DATO SULAIMAN BIN NINAM SHAH, S.P.M.J., S.S.I.J., J.M.N.,
B.S.I., P.I.S., J.P. (Dilantik).
- „ TUAN TAN CHANG SOONG, A.M.N. (Dilantik).
- „ TUAN TING MING HIA *alias* TING MING HOI (Sarawak).
- „ TUAN WONG KIE NAI (Dilantik).
- „ TUAN HAJI YAACOB BIN HAJI ENSKU YUNUS, P.P.N. (Kelantan).
- „ TUAN YAP PENG *alias* YAP PIANG TAU (Selangor).
- „ TAN SRI DATUK YEH PAO TSU, P.S.M., P.G.D.K., A.M.N. (Sabah).
- „ TAN SRI ZAITON IBRAHIM BIN AHMAD, P.S.M. (Dilantik).

DEWAN NEGARA

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Negara: Haji Ahmad Hasmuni bin Haji Hussein:

Timbalan Setiausaha: Haji Mohd. Salleh bin Abu Bakar.

Penolong Setiausaha: Ghazali bin Haji Abdul Hamid.

Penolong Setiausaha: Abdullah bin Abdul Wahab.

BAHAGIAN PENYATA RASMI PARLIMEN

Penyunting : Yahya Manap.

Penolong Penyunting: P. B. Menon.

Penolong Penyunting: Haji Osman bin Sidik.

Pemberita-pemberita:

N. Ramaswamy.

Louis Yeoh Sim Ngoh.

Abdul Rahman bin Haji Abu Samah.

Suher bin Husin.

Amran bin Ahmad.

Mohd. Saleh bin Mohd. Yusof.

Margaret Chye Kim Lian.

Puan Ng Chong Kin.

Puan Kong Yooi Thong.

Juliah binti Awam.

Supiah binti Dewak.

Ismail bin Hassan.

Shamsiah binti Mohd. Yusof.

Kalsom binti Ghazali.

BENTARA MESYUARAT

Mejar (B) Shariff bin Md. Saad

MALAYSIA

DEWAN NEGARA

 Selasa, 21hb April, 1981

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang.

DOA

(Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Mesyuarat*)

**JAWAPAN-JAWAPAN MULUT
BAGI PERTANYAAN-
PERTANYAAN**

**ASAP DARI KILANG
MEMBUAT KAPUR**

1. Puan Rogayah Ariff minta Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar menyatakan adakah Kementerianya sedar bahawa masih ada kilang-kilang seperti kilang-kilang membuat kapur yang berjalan dengan mengeluarkan asap hingga mengganggu ketenteraman orang ramai terutama sekali di waktu malam.

Setiausaha Parlimen Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar (Tuan Law Hieng Ding): Tuan Yang di-Pertua, saya berterima kasih kepada Ahli Yang Berhormat atas minat beliau tentang isu pencemaran alam sekitar khususnya pencemaran asap. Kementerian saya memang sedar terdapat kilang-kilang seperti kilang membuat kapur mengeluarkan asap yang mengganggu ketenteraman orang ramai khususnya di tempat-tempat tertentu.

Berikutan dengan Peraturan-peraturan Kualiti Alam Sekeliling (Udara Bersih) 1978 yang dikuatkuasakan sepenuhnya mulai 1hb Oktober, 1980, Kementerian saya melalui Bahagian Alam Sekitar telah dan sedang mengawasi dengan rapi kilang-kilang yang dimaksudkan oleh Ahli Yang Berhormat. Namun demikian, haruslah dimaklumkan bahawa kajian yang dijalankan oleh Bahagian Alam Sekitar menunjukkan bahawa kebanyakan kilang-kilang dalam kategori ini menjalankan kerja mereka

dengan modal yang terhad dan cara pengendalian yang agak primatif. Didapati pada setakat ini tidak ada langkah-langkah kawalan yang berkesan boleh digunakan untuk mengelakkan pengeluaran asap.

Sungguhpun demikian, Kementerian saya khasnya melalui Bahagian Alam Sekitar dan Institut Piawaian dan Penyelidikan Perindustrian Malaysia (SIRIM) terus berusaha memberi perhatian dalam usaha untuk menentukan sama ada teknologi yang sesuai dan ekonomi wujud untuk perusahaan-perusahaan tersebut.

Sebagai satu usaha jangka panjang pemaju-pemaju baru adalah dinasihatkan supaya menempatkan kilang-kilang mereka di tempat-tempat yang berjauhan daripada kawasan kediaman orang ramai.

Dato Haji Mahmoud Salim bin Haji Mohamad: Tuan Yang di-Pertua saya suka menambah sedikit berkenaan dengan kilang-kilang baja ikan banyak terdapat di tempat-tempat yang ada pukat tunda, jadi ikan-ikan kecil itu dibuat baja. Kilang-kilang ini bukan sahaja mengeluarkan asap tetapi mengeluarkan bau yang busuk di sekelilingnya, kadang-kadang kilang-kilang ini didirikan berhampiran dengan sekolah; saya tidak hendak sebutkan di mana tempat itu. Ini boleh mengganggu suasana di sekolah itu beberapa lama.

Saya ingin bertanya kepada pihak Kementerian, adakah langkah yang hendak dijalankan itu hanyalah mengenai kilang-kilang besar sahaja di ibu-ibu kota ataupun menyeluruh di seluruh negeri termasuk kilang-kilang membuat baja ikan yang berhampiran dengan sekolah-sekolah

Tuan Law Hieng Ding: Tuan Yang di-Pertua, terima kasih atas soalan tambahan Ahli Yang Berhormat itu. Berkaitan dengan

kilang baja ikan yang dikatakan mengeluarkan asap dan juga bau, saya hendak memberi sedikit penjelasan berkaitan dengan ini.

Setakat ini Kementerian saya telah membuat tujuh peraturan yang berkaitan dengan pencemaran air, udara dan asap dan berkaitan dengan bau sampai sekarang kita masih di dalam peringkat permulaan dan perundingan. Saya harap pada masa yang akan datang kita boleh cari satu jalan bagi mengatasi masalah ini. Terima kasih.

Tuan Haji Ibrahim bin Abdullah: Soalan tambahan. Tuan Yang di-Pertua, bersabit dengan kilang membuat kapur ini, saya suka bertanya berapa kilang membuat kapur dalam negeri ini yang telah disiasat dan dapat dikesan ada mengeluarkan asap yang mengganggu orang ramai dan apakah ikhtiar yang telah diatasi.

Tuan Law Hieng Ding: Tuan Yang di-Pertua, kalau tidak salah fahaman saya, Ahli Yang Berhormat itu bertanya berapakah jumlah kilang pembuat kapur yang menyebabkan pencemaran asap, jenis-jenis kilang yang membuat kapur yang mengeluarkan asap adalah bermodal kecil dan senang dibina, maka jumlah yang tepat tidak dapat diperolehi, tetapi mengikut punca atau pun kajian yang dibuat oleh SIRIM, adalah didapati sebanyak lebih kurang 23 buah kilang di utara Semenanjung Malaysia yang mempunyai 62 tempat membakar sehingga 1980. Mengikut rekod yang ada di Bahagian Alam Sekitar, Kementerian saya setakat ini hanya mengetahui 3 buah kilang membuat kapur yang telah diadukan mengeluarkan asap.

<i>Tahun</i>	<i>Surat amaran dikeluarkan</i>	<i>Surat tawaran kompaun</i>
1980	129	40
1981	6	10

Ini saya nyatakan untuk menjelaskan tindakan-tindakan yang telah diambil oleh Kementerian saya.

UMBC—SAHAM PERNAS

2. **Tuan Syed Kamarulzaman bin Syed Bahaldin Aljamrud** minta Perdana Menteri menyatakan sebab-sebab PERNAS tidak

Tuan Abdul Razak bin Haji Abu Samah: Soalan tambahan. Tadi kita telah dengar pihak Setiausaha Parlimen menjawab tindakan akan diambil di masa akan datang supaya kilang tidak ada berdekatan di rumah-rumah kediaman. Di sini saya ingin bertanya apakah tindakan Kerajaan pada masa ini terhadap kilang yang sedia ada, berdekatan dengan rumah kediaman yang mengeluarkan asap busuk, umpamanya kilang getah di Petaling Jaya yang mana longkangnya berbau busuk kepada rumah kediaman. Apakah tindakan Kerajaan terhadap perkara ini?

Tuan Law Hieng Ding: Terima kasih atas soalan Ahli Yang Berhormat itu. Tuan Yang di-Pertua, mengikut Peraturan-peraturan Kualiti Alam Sekeliling (Udara Bersih), 1978 yang dikuatkuasakan mulai 1hb Oktober, 1978 tindakan yang telah diambil oleh Kementerian saya adalah seperti berikut. Kesalahan pertama di bawah Peraturan-peraturan di atas pada biasanya diberi surat amaran (show cause letter). Kedua, jika didapati kesalahan itu terus berlaku tawaran kompaun diberi berdasarkan apa yang diwajibkan di bawah Peraturan-peraturan yang tersebut. Kompaun maksima yang boleh dikenakan ialah \$500 bagi setiap kesalahan. Semenjak Peraturan-peraturan Kualiti Alam Sekeliling (Udara Bersih) 1978 di kuatkuasakan, butir-butir dakwaan bagi tahun 1980 dan tempoh pertama 1981 adalah seperti berikut:

Dengan izin, Tuan Yang di-Pertua, saya sebutkan mana-mana kes yang telah diberi amaran kepada kilang-kilang yang mengeluarkan asap dan juga surat amaran dan surat tawaran kompaun:

<i>Denda diperolehi</i>	<i>Kes dihadapi ke mahkamah</i>	<i>Denda diperolehi</i>
\$11,850	1	\$1,500
\$ 2,650	4	\$4,850

membeli saham-saham UMBC yang dijual oleh seorang pemegang saham, yang mana telah menyebabkan PERNAS hilang peluang menguasai pemilikan modal saham UMBC itu.

Timbalan Perdana Menteri (Dato' Seri Dr Mahathir bin Mohamad): Tuan Yang di-Pertua, sehingga pada hari ini pihak

PERNAS yang mempunyai sebanyak lebih kurang 30% saham di dalam UMBC tidak pernah ditawarkan jualan saham-saham bank itu oleh mana-mana pihak pemegang-pemegang saham yang lain dalam bank tersebut.

Tuan Haji Ibrahim bin Abdullah: Soalan tambahan. Tuan Yang di-Pertua, saya suka bertanya berkenaan bank-bank dalam tanahair kita, bukannya bank-bank itu ada mengikut garis yang tertentu supaya dihadkan sekurang-kurangnya 30% sahamnya kepada bumiputera. Jika ya, sepatutnya tidak berbangkit saham UMBC seperti yang dikatakan itu 30%, agensi Kerajaan tentu mempunyai jumlah saham tersebut yang masih ditetapkan kepada bumiputera 30%. Adakah tiap-tiap bank dalam negara kita ini ditentukan atau digariskan sekurang-kurangnya 30% sahamnya dikhaskan kepada bumiputera?

Dato' Seri Dr Mahathir bin Mohamad: Tuan Yang di-Pertua, syarat 30% untuk bumiputera itu dikenakan cuma kepada perusahaan dan perniagaan yang baru ditubuhkan sahaja ataupun apabila sesuatu perusahaan itu membesar dan apabila dia membesar maka 30% hendaklah diperuntukkan kepada bumiputera. Walaupun demikian, ada peniagaan-peniagaan dan perusahaan yang secara sukarela telah memberikan 30% daripada sahamnya kepada bumiputera. Sebenarnya di dalam kes UMBC ini sebelum lagi kita mengenakan syarat ini pihak PERNAS telah pun mendapat 30% dan kerana itu bolehlah dianggap bahawa syarat 30% itu telah dipatuhi secara sukarela.

Tuan Syed Kamarulzaman bin Syed Bahaldin Aljamrud: Soalan tambahan. Kita tahu bahawa Pengerusi UMBC ialah Chief Executive PERNAS. Tidakkah sebagai Pengerusi UMBC mengetahui pergolakan dalam permodalan UMBC dan adakah penjualan/tawaran yang dibuat oleh pemegang saham kepada pembeli yang kita tahu dengan cara rahsia sehingga pihak Pengarah tidak tahu langsung berkenaan dengan penjualan itu?

Dato' Seri Dr Mahathir bin Mohamad: Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya tawaran itu tidak dapat dirahsiakan kerana tentulah

pihak Lembaga Bank terpaksa mengiktirafkan penjualan yang sedemikian, tetapi saya diberitahu bahawa sebenarnya saham itu tidak dijual tetapi yang dijual ialah syarikat-syarikat yang memiliki saham itu.

PERSIDANGAN MENTERI-MENTERI NEGARA BERKECUALI DI NEW DELHI

3. Tuan M. Mahalingam minta Menteri Luar Negeri menyatakan sama ada Persidangan Menteri-menteri Luar Negara-negara Berkecuali yang diadakan di New Delhi telah menerima konsep ASEAN tidak mencampuri hal-ehwal Kampuchea dan meminta bantuan Bangsa-bangsa Bersatu untuk mengadakan pilihanraya di negara itu.

Menteri Luar Negeri (Tengku Dato' Ahmad Rithauddeen Al-Haj): Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Mesyuarat Menteri-menteri Luar Negara-negara Berkecuali yang diadakan di New Delhi baru-baru ini telah mengeluarkan satu Deklarasi Akhir yang merakamkan isu-isu politik dan ekonomi antarabangsa yang telah dibincangkan di mesyuarat itu.

Di dalam Deklarasi Akhir yang dikeluarkan itu, negara-negara ahli telah digesa supaya mengekalkan perpaduan dan menghormati prinsip-prinsip asas Pergerakan Negara-negara Berkecuali di dalam ertikata yang sebenarnya. Prinsip-prinsip tidak campurtangan dalam hal ehwal negara-negara lain, tidak menggunakan kekerasan, menghormati kedaulatan negara-negara dan penyelesaian secara aman mana-mana konflik telah ditekankan di persidangan itu. Gesaan tersebut ditujukan kepada semua negara-negara ahli khususnya negara-negara yang sedang menghadapi pertelingkahan/konflik termasuk Vietnam dan Kampuchea.

Berkaitan dengan masalah di Kampuchea, sukacita saya jelaskan di sini bahawa Mesyuarat di New Delhi itu telah menerima dan merakamkan pendirian serta pandangan Malaysia dan negara-negara ASEAN lain di atas isu tersebut di mana telah menegaskan tentang perlunya satu penyelesaian politik diambil bagi mengatasi masalah Kampuchea dan pengunduran sepenuhnya tentera-tentera asing dari Wilayah Kampuchea

bagi membolehkan rakyat negara tersebut menentukan masa depan mereka sendiri tanpa campurtangan mana-mana kuasa asing. Pendirian dan pandangan-pandangan kita ini adalah sejajar dengan prinsip-prinsip asas Pergerakan Negara-negara Berkecuali dan prinsip-prinsip yang terkandung di dalam Piagam Bangsa-bangsa Bersatu yang di antara lainnya menegaskan prinsip-prinsip tidak campurtangan dan tidak menggunakan kekerasan ke atas kedaulatan negara-negara lain.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Mesyuarat Menteri-menteri Luar di New Delhi itu tidak ada meminta bantuan Bangsa-bangsa Bersatu untuk mengadakan pilihanraya di Kampuchea. Sukacita juga saya menambah iaitu Deklarasi Akhir ini ada menyebut untuk menentukan hak-hak orang Kampuchea tanpa gangguan subversion dan tekanan dari luar.

Puan Rahmah binti Othman: Soalan tambahan. Penerangan yang diberikan oleh Yang Berhormat Menteri tadi ada menyebutkan bahawa Mesyuarat Menteri-menteri Luar Negara-negara Berkecuali mengadakan satu deklarasi akhir. Jika sekiranya ada sesuatu ahli yang hadir di dalam sidang tersebut tidak menghormati Deklarasi Akhir itu, adakah tindakan memecat ahli itu akan dibuat?

Tengku Dato' Ahmad Rithauddeen Al-Haj: Deklarasi Akhir ini ialah sebahagian daripada prinsip-prinsip, konsep-konsep ataupun dasar-dasar yang perlu diamali dan dipatuhi oleh ahli-ahlinya. Sepertimana berlaku di Bangsa-bangsa Bersatu, Tuan Yang di-Pertua, jikalau enggan satu-satu ahlinya untuk mematuhi pada fikiran saya tidaklah ada tindakan-tindakan yang boleh memaksa supaya ahli yang berkenaan yang tidak mematuhi dikenakan tindakan, tetapi boleh mengadakan usul-usul supaya ahli yang berkenaan itu dipisah dan ini boleh dilakukan atas cadangan daripada ahli dan daripada sokongan yang terbanyak daripada ahli-ahli yang lain.

Tuan Haji Ibrahim bin Abdullah: Soalan tambahan, Tuan Yang di-Pertua. Bersabit dengan Deklarasi di India yang baru ini, saya

teringat sedikit kalau mengikut sejarah deklarasi dunia di Asia yang termasyhur iaitu Deklarasi Bandung yang dipelopori oleh Sukarno, Chou En Lai, Nehru, Nasir dan lain-lain. Tetapi deklarasi yang begitu besar ada juga tidak dipedulikan oleh Bangsa-bangsa Bersatu dan akhirnya berkubur deklarasi yang masyhur dan besar itu. Sayapun merasa hairan sekarang bagaimana indah Deklarasi ASEAN kita tidak mencampuri orang-orang lain kerana berpegang kepada prinsip berkecuali, yang benar, yang hak. Saya hendak bertanya kepada Yang Berhormat Mulia Menteri Luar Negeri kita mengapa Bangsa-bangsa Bersatu sampai sekarang tidak mengambil tindakan mengenai negeri-negeri yang dicengkam, yang diganggu dari luar. Mengapa tidak bertindak? Adakah sesungguhnya Bangsa-bangsa Bersatu ini lemah, disebabkan oleh empat big powers misalnya, Russia, Amerika, Britain dan Perancis, kalau selagi mereka ini tidak bersetuju selagi itulah walau apa jadi pun dalam dunia ini bagaimanapun penganiayaan sesebuah negeri yang dicampuri, digodai oleh bangsa asing Bangsa-bangsa Bersatu tidak berbuat apa-apa, bagaimana pendapat Yang Berhormat Mulia Menteri Luar Negeri kita.

Tengku Dato' Ahmad Rithauddeen Al-Haj: Tuan Yang di-Pertua, benarlah saya rasa perlu diakui Bangsa-bangsa Bersatu tidak boleh bertindak supaya ahli-ahli mematuhi baikpun ahli-ahli Bangsa-bangsa Bersatu ataupun ahli-ahli Forum Antarabangsa yang lain. Ini mesti diakui iaitu tidak ada kuasa Bangsa-bangsa Bersatu yang boleh bertindak kepada ahli yang berkenaan, tetapi bersabit dengan masalah keselamatan jikalau sesuatu perkara ada kaitan dengan keselamatan seperti menubuhkan tentera-tentera Bangsa-bangsa Bersatu (United Nations) mestilah dapat kelulusan daripada Majlis Keselamatan dan di sana, seperti Yang Berhormat sudah katakan sekejap tadi, ada veto power-nya oleh kuasa-kuasa besar lima negara yang disifatkan ahli kekal (permanent member). Jikalau mereka ini tidak mempersetujui cadangan-cadangan maka tidaklah dapat dilaksanakan, sebab itulah kita mesti mengakui di atas impotency Bangsa-bangsa Bersatu ini.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Dato' Yap Peng.

Tuan K. Kumaran: Tuan Yang di-Pertua, dengan izin, soalan No. 4.

KAWALAN HARGA BAHAN BINAAN

4. Tuan K. Kumaran *di bawah (S.O. 23 (2))* minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan sama ada beliau boleh mengawal harga bahan binaan untuk menentukan bahawa pemaju perumahan tidak akan mengalami kesukaran untuk membina rumah untuk rakyat dan sekiranya harga-harga bahan binaan ini naik adakah beliau bercadang untuk memberi subsidi kepada bahan-bahan tersebut.

Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian (Dato Lew Sip Hon): Tuan Yang di-Pertua, saya ingin memaklumkan bahawa bahan-bahan binaan yang dikawal harganya oleh Kementerian saya ialah simen dan batang besi keluli. Akan tetapi kawalan harga bukanlah bererti harga bahan-bahan ini tidak langsung akan naik. Saya sukalah juga menarik perhatian Ahli Yang Berhormat itu walaupun Kerajaan perlu mengambil tindakan untuk melindungi rakyat dari dibebankan oleh tekanan-tekanan inflasi, Kerajaan perlu juga mengambil kira tentang kenaikan kos pengeluaran pengilang-pengilang tempatan.

Buat ketika ini Kerajaan tidak bercadang untuk memberi sebarang subsidi secara langsung kepada bahan-bahan ini. Akan tetapi untuk makluman Ahli Yang Berhormat, dari masa ke semasa Kerajaan ada memberi pengecualian cukai import ke atas bahan-bahan mentah yang digunakan oleh pengilang-pengilang bahan binaan tempatan dengan tujuan untuk mengurangkan tekanan kenaikan harga. Pada bulan Mac, 1981 yang lalu Kerajaan telah pula menghapuskan cukai tokok ke atas simen, dan dengan itu berharap bekalan simen bagi keperluan negara akan bertambah baik.

Puan Hajjah Salmah binti Sheikh Hussein: Soalan tambahan. Pertama mengapakah hari

ini pemaju-pemaju perumahan selalu menghadapi kegendalaan dalam pembinaan rumah-rumah?

Kedua, dapatkah Yang Berhormat mengawal benar-benar supaya harga barang-barang pembinaan seperti simen yang dikatakan tadi iaitu supaya rumah-rumah ini jangan dinaikan harga sehingga jualan rumah ini begitu tinggi sekali?

Dato Lew Sip Hon: Tuan Yang di-Pertua, berkenaan dengan kegagalan atau kesusahan untuk mendapat barang-barang binaan, tidak boleh dinafikan daripada masa ke semasa ada berbangkit perkara kesulitan dalam pengeluaran bahan-bahan itu seperti yang dihadapi oleh pemaju-pemaju perumahan dan kontraktor-kontraktor mengenai simen pada masa yang lampau. Tetapi ini dapat di atasi bukan sahaja harga yang mana dikaji semula untuk memberi satu harga yang lumayan, tetapi juga dari segi bekalan.

Mengenai dengan mengawal harga rumah, di sini pendapat Kementerian saya sungguhpun bahan-bahan binaan seperti simen dan batang keluli naik, kenaikan harga itu tidak boleh digunakan sebagai satu sebab yang mana kenaikan harga dinaikkan lebih pada kadar kenaikan barang-barang binaan, seperti harga simen naik 10% tetapi simen digunakan di satu rumah cuma 5% atau 6%, jadi kenaikan harga patutlah 5% atau 6% harga rumah itu, bukan 10% harga itu. Jadi dengan ini kita pulangkan kepada Kementerian Perumahan untuk membuat apa-apa tindakan jika harga itu tidak patut.

UPACARA PERTAULIAHAN SURAT PERLANTIKAN KERAJAAN HENG SAMRIN

5. Tuan K. Kumaran minta Menteri Luar Negeri menyatakan sama ada Pesuruhjaya Tinggi Malaysia ke India atau wakilnya hadir semasa Upacara Pertauliahan Surat Perlantikan envoy Kerajaan Heng Samrin (Kampuchea) di New Delhi baru-baru ini dan nyatakan reaksi Kerajaan Negara-negara ASEAN terhadap Kerajaan India dan implikasi hubungan diplomatik antara negara-negara ASEAN dan India.

Tengku Dato' Ahmad Rithauddeen Al-Haj:

Tuan Yang di-Pertua, adalah tidak sesuai dari segi protokol dan setahu saya tidak pernah berlaku bagi seseorang wakil Kerajaan seperti yang dikatakan oleh Ahli Yang Berhormat tadi menghadiri upacara penyerahan Surat Tauliah wakil Kerajaan yang lain kepada Kerajaan tuanrumah. Oleh itu, soalan yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat tadi sebenarnya tidak pernah berlaku.

Walau bagaimanapun saya menjangka apa yang dimaksudkan oleh Ahli Yang Berhormat ialah mengenai Pengiktirafan Kerajaan India terhadap regim Heng Samrin di Kampuchea dan reaksi negara-negara ASEAN terhadap masalah tersebut. Kalaulah benar demikian, maka sepertimana yang pernah saya telah nyatakan di Dewan yang mulia ini, bahawa pengiktirafan regim Heng Samrin oleh India sangatlah mengecewakan negara-negara ASEAN kerana regim tersebut telah diwujudkan oleh tentera-tentera Vietnam yang menduduki Kampuchea. Dalam pada itu India juga merupakan sebuah negara pelopor negara-negara berkecuali dan apa yang dilakukan oleh India itu adalah bertentangan dengan dasar negara-negara berkecuali. India sama ada secara langsung atau tidak langsung telah tidak menghiraukan reksi dunia antarabangsa yang telah menolak dan mengutuk perbuatan Vietnam ke atas Kampuchea. Dalam hubungan ini Menteri Luar Negeri Filipina selaku Pengerusi Jawatankuasa Tetap ASEAN sekarang ini telah mengutus surat kepada Menteri Luar India menyatakan rasa dukacita negara-negara ASEAN di atas tindakan tergesa-gesa Kerajaan India itu.

Sebagaimana Ahli-ahli Yang Berhormat tentulah sedar bahawa India adalah sebuah negara merdeka dan berdaulat, maka dengan itu India adalah berhak berbuat sesuatu Yang difikirkannya perlu demi keutuhan Kerajaan sepertimana ia lakukan iaitu mengiktirafkan regim Heng Samrin.

Walau bagaimanapun, dari segi hubungan dua-hala di antara India dengan Malaysia dan juga negara-negara ASEAN yang lain tidak terjejas sepertimana dahulu juga.

**OPERASI ISI PENUH—
PERUNTUKAN KEWANGAN**

6. Tuan Haji Ariffin bin Haji Salleh minta Perdana Menteri menyatakan berapa banyakkah peruntukan tambahan bagi pembayaran gaji kakitangan perkhidmatan awam berikutan dengan gerakan isi penuh dan sehingga bulan ini masih ada beberapa banyak jawatan dalam gerakan isi penuh yang belum dipenuhi.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato' Abdullah bin Abdul Rahman): Tuan Yang di-Pertua, bagi makluman Ahli Yang Berhormat tidak ada sebarang tambahan gaji yang diperuntukkan untuk maksud pengambilan di bawah Operasi Isi Penuh oleh kerana peruntukan kewangan tersebut telahpun dimasukkan di dalam anggaran perjawatan tahunan.

Pada masa sekarang terdapat lebih kurang sebanyak 7,400 kekosongan jawatan awam Persekutuan di dalam semua kumpulan yang perlu diambil tindakan untuk diisi.

Tuan Haji Ariffin bin Haji Salleh: Soalan tambahan, saya suka mendapat penjelasan daripada Timbalan Menteri yang berkenaan. Sebanyak 7,400 kekosongan masih belum diisi, sedangkan mengikut apa yang dijawabkan tadi bahawa peruntukan kewangan tidaklah menimbulkan masalah kerana telah diuntukkan dan kita tahu sekarang pun kita sedang melancarkan Rancangan Malaysia Keempat. Jadi saya ingin tahu bilakah masa selewat-lewatnya angka 7,400 orang ini dapat dipenuhi bagi mengisi jawatan-jawatan kosong yang disebutkan itu?

Dato' Abdullah bin Abdul Rahman: Tuan Yang di-Pertua, pada masa sekarang ini kita dalam proses mengisikan kekosongan itu dan dijangka dalam masa yang tidak berapa lama lagi kesemuanya akan dapat diisi.

**JAWATANKUASA KEMAJUAN FILEM
NASIONAL**

7. Tuan V. V. Aboo minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan apakah bentuk bantuan mahu pun kewangan ataupun material yang telah diberikan kepada Jawatankuasa Perbadanan Kemajuan Filem Nasional di negara ini dan

bolehhkah beliau menyatakan kejayaan yang telah dicapai oleh Jawatankuasa ini, sejak penubuhannya.

Dato Lew Sip Hon: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Jawatankuasa Kemajuan Filem Nasional adalah sebuah Jawatankuasa yang telah ditubuhkan pada bulan Julai, 1980 untuk membuat syor dan cadangan-cadangan kepada Kerajaan yang berkaitan dengan usaha-usaha meningkatkan kemajuan industri perfileman tempatan. Jawatankuasa ini selain dari dianggotai oleh Kementerian Perdagangan dan Perindustrian, Kementerian Penerangan dan Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan, juga dianggotai oleh orang perseorangan yang mempunyai penglibatan dalam industri perfileman. Jawatankuasa ini sebaik-baik ia ditubuhkan telah mengambil bahagian dalam penggubalan Akta Perbadanan Kemajuan Filem Nasional Malaysia dan juga membuat perakuan-perakuan untuk dilaksanakan oleh Kerajaan bagi membantu industri perfileman.

Pada tahun 1981 Kerajaan telahpun melaksanakan dan membantu dalam pelaksanaan dua aktiviti yang diperakukan oleh Jawatankuasa ini, iaitu :

- (a) Pada 2hb hingga 4hb Mac, 1981 telah diadakan Seminar dan Pameran Perfileman yang dibiayai oleh Kerajaan dan pelaksanaan Seminar dan Pameran ini dilakukan dengan kerjasama erat di antara Kerajaan dan industri perfileman tempatan, termasuk wartawan-wartawan hiburan.
- (b) Pada 7hb hingga 12hb April, 1981 Kerajaan telah memberikan bantuan kewangan sebanyak \$50,000 kepada pengelola Festival Filem Malaysia Kedua di samping penglibatan pegawai-pegawai Kerajaan dalam perancangan Festival ini.

PENUNTUT-PENUNTUT MELANJUTKAN PELAJARAN DI LUAR NEGERI

8. Tuan S. I. Rajah minta Menteri Pelajaran menyatakan apakah tindakan yang telah diambil oleh Kementerian setakat ini untuk

mencari tempat di negara-negara lain bagi penuntut-penuntut yang hendak melanjutkan pelajaran ke seberang laut memandangkan kenaikan perbelanjaan pelajaran di London.

Timbalan Menteri Pelajaran (Dato Mohamad Najib bin Tun Haji Abdul Razak): Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Pelajaran bersama dengan Jabatan Perkhidmatan Awam telah dan sedang berusaha mencari lebih banyak tempat pengajian di negara-negara lain selain daripada United Kingdom. Sehingga ini dua delegasi di peringkat pegawai telah dihantar untuk tujuan tersebut. Yang Berhormat Menteri Pelajaran sendiri telah membuat beberapa lawatan dan mengadakan rundingan dengan pihak-pihak tertentu seperti di Amerika Syarikat, Australia dan New Zealand dalam usaha memperbanyakkan tempat belajar selain dari negara United Kingdom.

Di samping itu Jabatan Penuntut Malaysia di negara-negara lain juga telah mengambil langkah-langkah sewajarnya terhadap perkara ini.

PEMAJU PERUMAHAN YANG DIHADAPKAN KE MAHKAMAH

9. Tuan Abdullah bin Salleh minta Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri menyatakan berapa banyak pemaju-pemaju perumahan yang dihadapkan ke mahkamah kerana melanggar syarat-syarat dan peraturan-peraturan yang telah ditetapkan oleh Kerajaan dan apakah tindakan yang telah diambil ke atas pemaju-pemaju yang terlibat itu.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Dato Haji Zakaria bin Haji Abdul Rahman): Tuan Yang di-Pertua, setakat ini 4 pemaju perumahan telah dihadapkan ke mahkamah kerana kesalahan-kesalahan di bawah Akta Pemaju Perumahan dan Kaedah-kaedahnya. Dua kes daripadanya telah dihadapkan ke mahkamah dalam tahun 1976. Syarikat yang pertama telah mengutip wang tempahan yang lebih daripada had maksima yang ditetapkan dalam undang-undang. Pihak syarikat telah mengaku salah dan didenda sebanyak \$1,000. Syarikat yang kedua telah menggunakan nama bagi kemajuan perumahan yang berkenaan tanpa mendapat kelulusan Pegawai Perumahan.

Syarikat itu telah mengaku salah dan didenda \$300. Syarikat yang ketiga telah dibawa ke mahkamah pada bulan Disember, 1979 dan didapati salah kerana memalsukan lesen pemaju dan didenda sebanyak \$1,400.

Usaha-usaha sedang dijalankan oleh pihak Polis untuk mendakwa lagi syarikat ini kerana menjalankan urusan perumahan tanpa lesen. Kes yang keempat telah dihadapkan ke mahkamah oleh pihak Polis pada bulan Ogos tahun lalu. Pihak syarikat tersebut telah mengaku salah dan telah didenda \$8,000 kerana telah menjalankan urusan perumahan tanpa lesen.

Tuan Yang di-Pertua, selain daripada itu 4 lagi kes telah diambil oleh pihak Polis dan siasatan sedang diteruskan oleh mereka. Tiga lagi kes adalah disiasat oleh pihak Biro Siasatan Negara. Siasatan permulaan bag 15 lagi kes sedang dijalankan oleh Kementerian saya dan akan diserahkan kepada pihak Polis dalam sedikit masa lagi bagi maksud membawa kes-kes tersebut ke mahkamah.

Dato Haji Mohd. Nor Mohamad: Soalan tambahan, satu sebab yang menjadikan harga rumah terlalu mahal pada masa ini adalah kerana kelambatan dari pihak berbagai-bagai Jabatan Kerajaan meluluskan sesuatu skim pembangunan rumah-rumah. Ini bermakna kos-kos pentadbiran dan faedah bank menjadi satu perkara yang rumit kerana kos ini dibebankan kepada pembeli. Juga, cara jualan oleh pemaju-pemaju penuh dengan sekatan-sekatan yang cuma dapat diatasi dengan bayaran wang di bawah meja.

Saya ingin tahu, Tuan Yang di-Pertua, bolehkah Kerajaan mewujudkan satu badan sahaja sebagai "one-stop agency" untuk meluluskan semua syarat-syarat dan peraturan-peraturan pembangunan projek-projek rumah untuk mempercepatkan pembangunan. Kedua, bolehkah satu badan Kerajaan mengambilalih penjualan rumah-rumah daripada pemaju-pemaju untuk disalurkan kepada pembeli-pembeli?

Dato Haji Zakaria bin Haji Abdul Rahman: Tuan Yang di-Pertua, bagi menjawab soalan yang pertama Kementerian saya menyedari memang benar sebab-sebab daripada kelambatan meluluskan projek-projek perumahan itu menyebabkan kos pembinaan

bertambah dan akhirnya harga-harga rumah meningkat. Tetapi adalah patut disedari bahawa masalah-masalah ini ada yang boleh diselesaikan dan sedang diusahakan oleh pihak Kementerian bersama dengan agensi-agensi lain yang berkaitan untuk mengatasinya tetapi ada perkara-perkara yang tidak dapat diselesaikan dengan serta-merta. Umpamanya, mengikut cadangan Yang Berhormat itu supaya proses meluluskan semua peringkat projek perumahan dijalankan oleh satu badan sahaja tidaklah dapat dilaksanakan pada masa itu kerana hak di atas bidang kuasa meluluskan tukar syarat tanah, pindah milik, pecah lot tanah umpamanya adalah terletak di bawah kuasa Kerajaan Negeri.

Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan hanya berkuasa dari segi meluluskan lesen-lesen pemaju perumahan itu sahaja. Walau bagaimanapun penyelerasan sedang diusahakan oleh pihak-pihak yang berkenaan bagi mengurangkan kelambatan yang berlaku itu.

Tuan Yang di-Pertua, bagi menjawab soalan kedua, setakat ini dalam Rancangan Malaysia Keempat pihak Kerajaan akan cuba mengambil alih penjualan atau pembahagian rumah-rumah kos rendah yang dibina oleh pemaju-pemaju swasta yang akan diuruskan kelak oleh satu badan dan dibahagikan kepada penyewa-penyewa atau pembeli-pembeli dari golongan yang berpendapatan rendah.

Bagi rumah-rumah harga tinggi, setakat ini penjualannya bebas dilakukan oleh pemaju-pemaju yang berkenaan tetapi di setengah-setengah negeri ada juga dikenakan peraturan di mana bilangan rumah-rumah yang diperuntukkan kepada bumiputra diuruskan pemberian atau penjualannya oleh agensi-agensi negeri seperti SEDC dan lain-lain lagi.

Tan Sri Dato' Haji Abdul Razak bin Haji Husain: Soalan tambahan. Adakah Yang Berhormat sedar kalau sekiranya tanah itu dibangunkan oleh swasta kerana dia beli tinggi harga tanah mahal, ini tidak mengapa. Tetapi kalau sekiranya tanah Kerajaan diusahakan oleh SEDC, Lembaga Kemajuan Negeri umpamanya, dia jual sama dengan harga swasta, adakah Yang Berhormat dapat menasihatkan Kerajaan Negeri yang menjadi

penasihat kepada SEDC supaya menjual dengan harga kos sahaja dengan tidak mengikuti harga jualan yang dilakukan oleh pihak-pihak swasta.

Dato Haji Zakaria bin Haji Abdul Rahman: Tuan Yang di-Pertua, pada masa ini rumah-rumah awam kos rendah yang dibina oleh agensi-agensi negeri, umpamanya SEDC penjualan dan sekatan harganya adalah dikawal oleh Kementerian di mana rumah-rumah yang dibina oleh SEDC di negeri-negeri atas tanah-tanah kepunyaan Kerajaan dan daripada peruntukan pinjaman yang disediakan oleh Kerajaan melalui Kementerian saya harganya adalah dihadkan dan pada amnya boleh dikatakan penjualan rumah-rumah ini adalah jauh lebih murah daripada rumah-rumah jenis sama yang dibina oleh pihak swasta.

Barangkali apa yang dimaksud oleh Yang Berhormat ialah rumah harga sederhana atau harga tinggi yang dibina oleh SEDC daripada peruntukan mereka sendiri, setakat ini Kementerian saya tidak ada apa-apa kawalan dari segi penjualan rumah-rumah jenis selain daripada rumah awam kos rendah ini.

SEKOLAH-SEKOLAH TAMIL DI LADANG-LADANG

10. Tuan S. Subramaniam minta Menteri Pelajaran menyatakan langkah-langkah beliau akan ambil untuk mengambil alih sekolah-sekolah di ladang-ladang dan nyatakan jumlah Sekolah Tamil yang terlibat dalam rancangan ini dan peruntukan yang dihendaki bagi tujuan ini.

Timbalan Menteri Pelajaran (Dato' Mohamed Najib bin Tun Haji Abdul Razak): Tuan Yang di-Pertua, pada masa ini, Kementerian Pelajaran belum ada cadangan untuk mengambil alih Sekolah-sekolah Tamil di Ladang-ladang. Selaras dengan Perakuan Jawatankuasa Kabinet Mengenai Perlaksanaan Dasar Pelajaran Kebangsaan sekolah-sekolah kecil di luar bandar termasuk Sekolah-sekolah Tamil di ladang-ladang akan dicantumkan sebagai usaha untuk meningkatkan lagi taraf pendidikan di sekolah-sekolah tersebut. Kementerian Pelajaran akan mengambil langkah untuk

mengadakan perundingan dengan pihak-pihak berkenaan termasuk pengurus-pengurus ladang, Kesatuan Guru Tamil dan ibubapa murid-murid yang terlibat.

MODAL PELABURAN DALAM RANCANGAN MALAYSIA KETIGA

11. Dr Choo Kooi Fook minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan jumlah pelaburan pada akhir Rancangan Malaysia Ketiga.

Timbalan Menteri Perdagangan dan Perindustrian (Dato Lew Sip Hon): Tuan Yang di-Pertua, dalam tempoh Rancangan Malaysia Ketiga 1976-1980, sejumlah 2,197 projek dengan cadangan modal pelaburan sebanyak \$9,872 juta telah diluluskan oleh Kementerian Perdagangan dan Perindustrian. Dari jumlah modal pelaburan ini, cadangan modal dibayar ialah \$3,304 juta dan jumlah pinjaman ialah \$6,568 juta.

RTM—LAPORAN PARLIMEN/DEWAN UNDANGAN NEGERI

12. Dato Hajjah Fatimah binti Haji Salim minta Menteri Penerangan menyatakan sama ada beliau akan menambahkan masa bagi Laporan Parlimen dan menimbangkan rancangan bagi laporan Dewan Undangan Negeri.

Timbalan Menteri Penerangan (Dato Haji Embong bin Yahya): Tuan Yang di-Pertua, Laporan Parlimen yang disiarkan sekarang ialah sepanjang 15 minit dalam Bahasa Malaysia dan Inggeris menerusi TV, 20 minit dalam bahasa Malaysia dan 15 minit dalam bahasa Inggeris, Cina dan Tamil menerusi Radio. Oleh kerana Laporan Parlimen merupakan sedutan intisari penting yang dibangkitkan oleh Wakil-wakil Rakyat di Parlimen dan bukan laporan penuh perjalanan di dalam Dewan maka Kementerian ini menganggap bahawa masa yang ditentukan itu adalah mencukupi supaya laporan tersebut adalah padat dan tepat dan tidak meleret-leret.

Sayugia diingatkan juga bahawa perkara-perkara penting yang dibangkitkan di Parlimen dilaporkan juga dalam Berita selain daripada dalam Laporan Parlimen. Pada

masa ini oleh kerana batasan kelengkapan dan kakitangan, perkara-perkara penting yang dibangkitkan dalam persidangan Dewan Negeri dilaporkan dalam Berita sahaja. Kementerian ini akan menimbangkan kemungkinan memberi laporan yang lebih lengkap bagi Persidangan Dewan Negeri apabila skim penambahan dan peningkatan Siaran Daerah dan Tempatan Radio dilaksanakan.

Tan Sri Dato' Haji Abdul Razak bin Haji Husain: Soalan tambahan. Soalan saya begini sahajalah, umpamanya dalam Dewan ini bila buka Parlimen, Titah Di Raja dan sebagainya, yang disiarkan dalam TV semua gambar yang sebelah sini sahaja yang keluar, sebelah sana tiada. Ini Barisan Menteri sahaja, Barisan Pembangkang tiada atau Ahli-ahli Dewan Negara tiada. Bolehkah diperbetulkan cukuplah kalau sekiranya tidak dapat menambah yang lain. Bolehkah Timbalan Menteri membuat pengakuan dalam Dewan ini keadaan semacam itu boleh dibaiki supaya Ahli-ahli kedua-dua pihak ada masuk.

Dato Haji Embong bin Yahya: Tuan Yang di-Pertua, apa yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat mengatakan bahawa hanya gambar Menteri sahaja ketika melaporkan Titah Ucapan Di Raja adalah tidak betul. Kalau kita lihat kamera bermacam-macam rupa ada di dalamnya, sama ada dari pihak Menteri, pihak Pembangkang atau pihak back benchers semuanya ada tetapi haruslah tidak dapat ditunjukkan setiap muka dalam Dewan ini dalam kaca TV.

Tan Sri Dato Haji Abdul Razak bin Haji Husain: Soalan tambahan, Tuan Yang di-Pertua. Saya tidak hendak berbahas dengan Yang Berhormat Timbalan Menteri ini kerana sahabat lama saya, akan tetapi Rancangan Malaysia Keempat ini dizahirkan di Dewan ini. Sebelah sini sahaja nampak, sebelah sana tak nampak. Barangkali Tuan Yang di-Pertua sendiri boleh menyaksikan, Tengku Razaleigh di sana, saya di sini, di sana tak ada (*Ketawa*). Boleh betulkan cerita, ini cukuplah kalau boleh dibetulkan dan jangan tambah lagi yang lain-lain. Kalau ini boleh dibetulkan saya haraplah boleh diterima, saya berpuas hati atas kebijaksanaan Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Dato Haji Embong bin Yahya: Masa Dewan Negara saya tak ada, jadi gambar itupun saya tak tengok. Tetapi kalau sekiranya betul, boleh dibetulkanlah.

Tuan Haji Abdul Hamid bin Tahir: Soalan tambahan, Tuan Yang di Pertua. Ini berkait dengan siaran, mungkin dapat diberi sedikit penjelasan. Adakah Kementerian Penyiaran ataupun Jabatan Perdana Menteri sendiri, Bahagian Ugama sedar bahawa suara azan yang dilaungkan pada tiap-tiap waktu Isya itu terdapat kurang memuaskan dari segi sebutan dan juga masa yang diberi kepada doa akhir itu adalah terlalu singkat.

Dato Haji Embong bin Yahya: Tuan Yang di-Pertua, saya tidak sedar bahawa azan itu tidak betul, tetapi saya mintalah pakar-pakar ugama atau Ahli Yang Berhormat sendiri sekiranya ada berlaku tidak betul, tolonglah beri pembetulanannya kepada pihak TV supaya dapat diperbetulkan.

Mengenai doa azan itu, saya rasa cukuplah setakat itu.

Tuan Haji Abdul Hamid bin Tahir: Saya hendak tambah sedikit. Insha Allah, boleh saya betulkan sebab kekok sedikit mendengarnya ketika menyebut "Asyhaduanlaa ilaaha illaallah", seolah-olah menghambat ayam—"sush-sush" begitu sahaja. Barangkali orang yang mahu teliti harus dapat mendengar itu.

Lagi satu yang saya kata doa akhir itu dibuangkan. Pada masa dahulu digunakan, dengan izin, 'innakalaa tukhlifulmiad', ini adalah ayat Quran tetapi ditinggalkan, mengapa? "Wa adtah"- berhenti terus. Itu sahaja.

Dato Haji Embong bin Yahya: Perkara itupun saya rasa tidak mengurangkan makna doa itu sendiri, sekadar barangkali hendak diringkaskan sahaja. Kalau sekiranya Ahli Yang Berhormat itu fikirkan patut dibetulkan juga, sila memberi syor kepada TV.

KEBUDAYAAN KEBANGSAAN

13. Dato G. Pasamanickam minta Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan menyatakan sejauh manakah usaha dalam mewujudkan Kebudayaan Kebangsaan telah mencapai

kejayaan dan jika kejayaan ini tersekat-sekat, nyatakan masalah yang dihadapi.

Timbalan Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan (Dato Chin Hon Ngian): Tuan Yang di-Pertua, proses pembangunan dan perkembangan kebudayaan ialah suatu yang kompleks dan mengambil masa yang panjang, apatah lagi bagi negara kita dengan penduduk-penduduknya yang mempunyai berbagai-bagai dan berlainan latar belakang.

Menyedari hakikat ini tidaklah begitu mudah bagi seorang hendak mengukur kemajuan yang telah dicapai dalam proses pembentukan kebudayaan kebangsaan kita. Walau bagaimanapun, kita dapat perhatikan bahawa berbagai-bagai jentera Kerajaan seperti Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan, Kementerian Pelajaran, Kementerian Penerangan, Jabatan Perpaduan Negara dan lain-lain mempunyai rancangan-rancangan untuk mencapai matlamat yang sama, iaitu perpaduan negara, satu perkara basic bagi pencapaian matlamat kebudayaan kebangsaan. Dalam hal ini kita dapati perpaduan antara rakyat di negara kita makin bertambah dari semasa ke semasa. Sementara itu projek-projek penyelidikan, penggalakan dan pendidikan kebudayaan sedang dijalankan dengan memperolehi kejayaan. Kegiatan-kegiatan kebudayaan secara sukarela di kalangan masyarakat semakin bertambah.

Tuan Haji Ibrahim bin Abdullah: Soalan tambahan, Tuan Yang di-Pertua. Saya suka menarik perhatian sebab kebudayaan (culture) sesuatu bangsa ini ada mencerminkan peribadi bangsa negeri itu, sebab itu saya memandang kebudayaan kebangsaan ini adalah satu perkara yang diwajibkan, didapatkan, dipastikan supaya garisan-garisan tertentu, matlamat-matlamat yang tegas diadakan dalam Kementerian ini. Adakah 10,20,30 tahun kita mengadakan Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan ini masih lagi kita tidak nampak satu ketegasan kebudayaan kebangsaan dibangunkan dalam negara kita ini.

Saya puji ada beberapa langkah juga yang telah dibuat oleh Kementerian ini tetapi pada hakikat khusus perkara yang penting ini haruslah diberi matlamat. Apakah Yang

Berhormat Timbalan Menteri boleh memberitahu Dewan ini bahawa kebudayaan kebangsaan akan dapat kita capai dalam masa 5 tahun ataupun selewat-lewatnya hendak ambil masa dalam Rancangan Malaysia Keempat ini.

Yang kedua, bolehkah Yang Berhormat itu mengeluarkan risalah-risalah secara khusus apa yang telah dibuat dalam mengikuti ataupun menerbitkan risalah-risalah tertentu kebudayaan dalam negeri ini, khasnya untuk bacaan kanak-kanak sekolah seluruh tanahair.

Dato Chin Hon Ngian: Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat yang telah memuji tentang kegiatan-kegiatan yang diambil oleh Kementerian saya ini. Seperti saya tegaskan sebentar tadi proses membentuk satu kebudayaan kebangsaan dalam negara yang berbilang kaum kita ini akan mengambil masa yang lebih panjang sedikit, walau bagaimanapun, usaha-usaha sedang dijalankan dalam proses membentuk satu kebudayaan kebangsaan.

Suka juga saya menegaskan sekali lagi kebudayaan adalah satu yang tidak dapat kita ukur dengan apa yang kita boleh nampak sahaja oleh kerana kebudayaan juga adalah mempunyai cara kehidupan (way of life).

Suka saya di sini menegaskan sekali lagi untuk membentuk satu kebudayaan kebangsaan kita akan mengambil masa yang lebih panjang sedikit dan saya harap rakyat berbagai kaum di negara kita ini akan bersabar sedikit.

Tan Sri Dato Haji Abdul Razak bin Haji Husain: Soalan tambahan. Saya bersetuju benar dengan pandangan Yang Berhormat Timbalan Menteri mewujudkan kebudayaan kebangsaan ini adalah mengambil waktu yang agak panjang berdasarkan pertumbuhan kaum yang ada dalam negeri kita—Cina, Melayu, India dan sebagainya. Yang saya hendak tahu apakah pendirian Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan dalam mewujudkan kebudayaan kebangsaan itu, dari kebudayaan mana yang menjadi teras kerana teras kebudayaan ini mesti wujud sebagai asas permulaan kerana baru dia

ditimpal dengan lain-lain kebudayaan menjadi kebudayaan yang kita akui sebagai kebudayaan kebangsaan. Jadi adakah kebudayaan kebangsaan ini berteraskan kebudayaan Melayu, kebudayaan Cina, kebudayaan India atau tak ada teras kebangsaannya, sama-sama kita pupuk, sama-sama kita jadi, kerana benda ini mengambil masa berpuluh tahun, akan jadilah dia satu kebudayaan kebangsaan. Ini yang perlu saya minta Yang Berhormat Timbalan Menteri zahirkan polisi Kementerian dan juga polisi Kerajaan berhubung dengan kebudayaan kebangsaan ini di Dewan ini.

Dato Chin Hon Ngian: Tuan Yang di-Pertua, untuk menjawab soalan Ahli Yang Berhormat itu, suka saya menyatakan di sini bahawa dalam proses bagi mewujudkan satu kebudayaan kebangsaan, kita mempunyai garis-garis panduan, antaranya ialah:

- (1) kebudayaan kebangsaan hendaklah berteraskan kebudayaan rakyat asal rantau ini;
- (2) unsur-unsur kebudayaan lain yang sesuai dan wajar boleh diterima menjadi unsur-unsur kebudayaan kebangsaan;
- (3) Islam menjadi unsur penting dalam pembentukan kebudayaan kebangsaan.

Tuan Haji Ibrahim bin Abdullah: Tuan Yang di-Pertua, saya rasa satu perkara Yang Berhormat Timbalan Menteri tidak jawab soalan saya. Saya mengatakan bolehkah risalah-risalah yang telah dibuat oleh Kementerian Kebudayaan, Belia dan Sukan diedarkan untuk bacaan kanak-kanak sekolah. Itu yang paling penting dalam pendidikan supaya mereka mengenal kebudayaan bangsa.

Yang kedua, saya hendak bertanya tidak usah disiku-likukan hal ini dengan cara yang begitu umum. Sebenarnya kebudayaan di dalam negeri ini telah terjalin dalam negara kita ini iaitu berteraskan kebudayaan Melayu. Bukan kebudayaan rantau ini. Bolehkah Yang Berhormat Menteri menafikan apa yang saya katakan ini, kebudayaan rantau ataupun kebudayaan Melayu teras kebudayaan kebangsaan kita.

Dato Chin Hon Ngian: Tuan Yang di-Pertua, suka saya menegaskan di sini kebudayaan rakyat asal rantau ini termasuk kebudayaan Melayu. Jadi ini bermakna kebudayaan Melayu juga menjadi unsur untuk kita membentuk satu kebudayaan kebangsaan. Tentang risalah-risalah, suka saya menegaskan di sini dengan adanya Kementerian-kementerian dan Jabatan-jabatan yang saya sebut sebentar tadi telah pun menjalankan banyak kegiatan-kegiatan dalam proses pembentukan kebudayaan kebangsaan ini.

Dato Sulaiman bin Ninam Shah: Tuan Yang di-Pertua, saya hendak tahu sedikit selain daripada Melayu yang masuk di dalam rantau ini siapa dia? Dia kata kebudayaan kebangsaan itu termasuk orang yang ada di dalam rantau ini. Dalam rantau ini kata Timbalan Menteri yang berkenaan salah satu daripadanya Melayu; selain dari Melayu, siapa dia?

Dato Chin Hon Ngian: Tuan Yang di-Pertua, suka saya menambah di sini iaitu di negara kita yang saya sebutkan sebentar tadi adalah satu negara yang mempunyai berbagai kaum bukan sahaja di Semenanjung di sini tetapi di Sabah dan Sarawak juga kita mempunyai kebudayaan. Di sana umpamanya Kadazan, Iban dan sebagainya juga diterima sebagai unsur-unsur yang sesuai untuk kita mewujudkan kebudayaan kebangsaan.

PERSIDANGAN KEMUNCIAK NEGARA-NEGARA ISLAM DI TAIIF

14. Dato Haji Mahmoud Salim bin Haji Mohamad minta Menteri Luar Negeri menyatakan:

- (a) keputusan-keputusan penting yang dicapai oleh Sidang Kemuncak Negara-negara Islam di Taif; dan
- (b) kandungan deklarasi Mekah dan sama ada deklarasi ini diterima oleh semua negara Islam.

Tengku Dato Ahmad Rithauddeen Al-Haj: Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Sidang Kemuncak Ketiga Negara-negara Islam di Taif baru-baru ini, serta keputusan-keputusan yang telah

diambil olehnya adalah penting memandangkan bahawa Persidangan ini merupakan kemuncak aturcara sambutan Abad 15 Hijrah dan bertujuan untuk menumpukan perhatian terhadap masalah-masalah yang dihadapi oleh negara-negara Islam

Seperti yang termaklum oleh Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, walaupun perhatian negara-negara Islam seharusnya ditumpukan kepada masalah Palestine dan Baitul Muqaddis perkembangan-perkembangan Iran-Iraq dan Afghanistan telah memesonkan perhatian Persidangan kepada perkembangan-perkembangan ini.

Mengenai Afghanistan, Persidangan telah mengambil keputusan untuk menubuhkan satu Jawatankuasa khas untuk berusaha mendapatkan penyelesaian politik yang membolehkan rakyat Afghanistan menentukan nasib mereka sendiri tanpa campurtangan asing dan seterusnya untuk membolehkan orang pelarian Afghanistan kembali ke tanah air mereka dengan selamat.

Isu Iran-Iraq pula merupakan satu isu yang explosive yang mempunyai potensi untuk memecah-belahkan Ummah dan juga memesonkan perhatian serta melemahkan semangat dan keutuhan Islam untuk membebaskan Palestine dan Baitul Muqaddis. Tentang konflik Iran-Iraq ini, Persidangan di Taif telah menubuhkan satu Jawatankuasa Damai yang dianggotai oleh lapan buah negara dan Setiausaha Agong PPI dan Malaysia adalah satu dari ahlinya. Jawatankuasa Damai ini dipertanggungjawabkan untuk mencari penyelesaian kepada konflik Iran-Iraq ini. Persidangan Kemuncak Taif juga telah membincangkan masalah-masalah negara-negara Islam Sahel di Selatan Sahara yang sedang mengalami masalah politik dan sosio-ekonomi yang rumit disebabkan oleh kemarau panjang yang berlarutan selama 10

tahun. Untuk mengatasi masalah yang sedang dialami oleh negara-negara yang malang ini, Persidangan juga membentuk satu Jawatankuasa iaitu "The Committee for Islamic Solidarity with the Sahel Peoples" untuk mengkaji dan membuat cadangan-cadangan bagi mengatasi masalah-masalah yang dihadapi oleh negara-negara tersebut.

Saya suka menyatakan kepada Dewan yang mulia ini bahawa Malaysia telah dilantik untuk menganggotai Jawatankuasa ini.

Di dalam bidang ekonomi pula Persidangan telah menimbulkan hasrat untuk mewujudkan satu rangka kerjasama ekonomi Islam untuk membangunkan ekonomi negara-negara Islam khasnya mereka yang kurang maju dan meluaskan lagi kemudahan-kemudahan perdagangan dan pelaburan di kalangan negara-negara PPI. Di dalam konteks ini Persidangan telah menerima Rangka Bertindak atau "Plan of Action" sebagai asas untuk mengukuhkan kerjasama ekonomi dan perdagangan Islam. Persidangan Taif juga telah bersetuju untuk menubuhkan Tabung Ekonomi sebanyak US\$3 billion, sebagai asas untuk membiayai kegiatan-kegiatan ekonomi negara-negara anggota secara menyeluruh. Ini adalah pengharapan negara-negara khususnya mereka yang kurang maju tetapi sama ada harapan ini akan tercapai atau tidak lebih bergantung kepada keikhlasan dan ehsan negara-negara Arab yang kaya.

Buat kesimpulan, Persidangan ini telah dapat melahirkan rumusan-rumusan yang dapat melahirkan rumusan-rumusan yang positif terutamanya dari segi perpaduan Ummah dan kerjasama ekonomi Islam.

- (b) Tuan Yang di-Pertua, Persidangan Kemuncak Taif juga telah membuat satu pengisytiharaan yang diberi nama "Pengisytiharan Mekah" atau "Mecca Declaration" yang mengandungi

konsep-konsep penting, antara lainnya ialah:

- (i) Perpaduan Ummah adalah faktor penting untuk pembangunan dan kekuatan dunia Islam dan perpaduan ini hendaklah berlandaskan prinsip-prinsip dan nilai-nilai Islam sebagai satu cara hidup;
- (ii) Pengisytiharan ini juga membuat garis-garis panduan sebagai dasar perhubungan di antara negara-negara Islam iaitu yang berdasarkan kepada prinsip-prinsip "coexistence", persamaan taraf atau "equality", saling hormat-menghormati, keadilan dan kebebasan dan tidak campur tangan dalam hal-hal dalam negeri; dan
- (iii) Tentang perhubungan di antara negara-negara Islam dengan negara-negara bukan Islam, Pengisytiharan Mekah menganjurkan agar ianya diasaskan atas prinsip-prinsip "coexistence" yang aman, menghormati kebebasan dan hak asasi manusia, mewujudkan keamanan berteraskan keharmonian dan mengukuhkan organisasi-organisasi antarabangsa.

Tuan Yang di-Pertua, pada prinsip dan keseluruhannya konsep-konsep ini telah mendapat sambutan dan diterima dengan baik oleh semua negara-negara Islam.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, waktu sudah cukup.

(Masa untuk Pertanyaan bagi Jawab Mulut telah cukup dan jawapan bagi Pertanyaan No. 15 hingga 33 adalah diberi di bawah ini)

GERAN TAHUNAN KEPADA PENGUASA TEMPATAN

15. Tuan Ismail bin Hashim minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan sama ada beliau sedar bahawa

"grant" pelancaran tahunan bagi Majlis-Majlis Perbandaran dan Luar Bandar tidak mencukupi dan jika sedar sama ada beliau akan menambahkan grant pelancaran tahunan ini.

Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Dato Dr Neo Yee Pan): Kementerian saya sedar bahawa jumlah geran yang diberikan pada masa sekarang adalah masih tidak mencukupi bagi penguasa-penguasa tempatan untuk mencapai objektif-objektif yang tertentu, tetapi adalah tidak mungkin bagi Kerajaan Pusat untuk menampung semua perbelanjaan penguasa-penguasa tempatan. Walau bagaimanapun, cadangan untuk mengkaji semula formula-formula yang dipakai pada masa ini bagi pengiraan geran untuk penguasa tempatan adalah sedang dikaji oleh Kerajaan Pusat. Banyak faktor-faktor harus dipertimbangkan dengan mendalam sebelum satu keputusan muktamad boleh diambil di dalam perkara ini.

KESESAKAN LALULINTAS

16. Tuan Alexander Y. L. Lee minta Menteri Pengangkutan menyatakan bahawa memandangkan pertambahan bilangan yang menggunakan kereta persendirian di Lembah Klang termasuk Wilayah Persekutuan yang menyebabkan kesesakan lalulintas, pengotoran udara dan kebisingan, penggunaan petroleum yang membazir seperti minyak, apakah langkah-langkah yang sedang diambil oleh Kementerian berkenaan untuk mengurangkan masalah di atas.

Timbalan Menteri Pengangkutan (Dr Goh Cheng Teik). Bagi mengurangkan kesesakan lalulintas di Wilayah Persekutuan, Kerajaan sedang:

- (a) Membina 'ring roads' untuk mengasingkan (disperse) lalulintas supaya mengurangkan keadaan kesesakan dalam pusat bandar;
- (b) Membina lorong 'HOV' (High Occupancy Vehicle) yang membenarkan kenderaan-kenderaan yang membawa 4 atau lebih penumpang serta pengangkutan awam berjalan dengan kelajuan yang berpatutan;

- (c) Memperbaiki simpang-simpang bagi melicinkan aliran trafik; dan
- (d) Memasang 'computerised traffic signal' bagi melicinkan aliran trafik.

Di samping langkah-langkah tersebut Kerajaan sedang mengambil tindakan untuk memperbaiki lagi sistem pengangkutan awam. Kerajaan akan lebih menekankan penambahan dan pembangunan pengangkutan awam supaya menggalakkan lebih ramai orang menggunakannya bagi mengelakkan kesesakan Lalulintas dan pembaziran tenaga.

Mengenai masalah pengotoran udara, telah diperuntukkan dalam Ordinan Lalulintas 1958 bahawa penggunaan kenderaan-kenderaan yang mengeluarkan asap yang melebihi 50 Hartridge Smoke Units adalah tidak dibenarkan. Tiap-tiap kenderaan juga dikehendaki dipasang dengan 'silencer' untuk mengurangkan kebisingan dari enjin.

KEPERLUAN PERUMAHAN DI KAMPUNG-KAMPUNG BARU

17. Tuan Loh Kee Peng minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan sama ada beliau sedar bahawa bilangan penduduk-penduduk di kampung-kampung baru di seluruh Malaysia telah bertambah ramai dari tahun ke setahun dan telah mewujudkan suatu keadaan kesesakan penduduk dan jika benar, sama ada beliau akan bercadang supaya meluaskan kawasan-kawasan kampung baru dan juga menyediakan kemudahan-kemudahan bagi mengatasi masalah kekurangan tanah tapak rumah di kampung-kampung baru.

Dato Dr Neo Yee Pan: Saya sememangnya sedar bahawa bilangan penduduk di kampung baru di seluruh Malaysia telah bertambah ramai dari tahun ke tahun, dan perkara ini telah mewujudkan satu keadaan kesesakan penduduk. Untuk mengatasi masalah ini di bawah Rancangan Malaysia Keempat, Kementerian saya akan membina rumah pangsa 3 tingkat di beberapa kampung baru yang didapati terlalu sesak. Pegawai saya sedang membuat kajian untuk menentukan kampung-kampung baru yang perlu diberi keutamaan untuk rancangan perumahan kos rendah ini. Kerajaan tidak bercadang untuk meluaskan kawasan kampung-kampung baru

yang ada oleh kerana dengan pembinaan rumah pangsa, Kementerian saya berpendapat keperluan perumahan di kampung-kampung baru itu boleh ditampung.

MINUMAN KERAS DALAM PASARAN

18. Tuan K. Kumaran minta Menteri Kewangan menyatakan sama ada Kerajaan akan melantik suatu Jawatankuasa pakar menyelidik atas pengecualian suatu bahan ganti bagi todi mempunyai mutu dan fungsi seperti todi sekarang.

Menteri Kewangan Tengku Tan Sri Razaleigh Hamzah: Memandangkan bahawa pilihan terhadap jenis minuman keras di dalam pasaran kita adalah sangat luas tidaklah perlu bagi Kerajaan melantik sesuatu Jawatankuasa pakar yang bertujuan khas untuk menyelidik jenis minuman keras yang baru bagi menggantikan todi.

PENUNTUT-PENUNTUT MALAYSIA DI LUAR NEGERI—BANTUAN

19. Tuan Tan Chang Soong minta Menteri Pelajaran menyatakan langkah-langkah yang diadakan untuk membantu penuntut-penuntut Malaysia yang berada di luar negeri untuk mengurangkan kesusahan-kesusahan mereka.

Dato Mohamed Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Untuk makluman Yang Berhormat, jawapan kepada pertanyaan Yang Berhormat telah diberi oleh Yang Berhormat Menteri Pelajaran dalam Dewan ini pada 5hb Januari, 1980 semasa menjawab soalan Yang Berhormat Tuan Ismail bin Sheikh Ibrahim.

ANGKATAN TENTERA—RANCANGAN PEMBESARAN

20. Tuan M. Mahalingam minta Menteri Pertahanan menyatakan sama ada beliau berpuas hati dengan kekuatan ketenteraan dan kelengkapan pertahanan kita bagi mempertahankan negara terhadap ancaman luar.

Timbalan Menteri Pertahanan (Dato Abu Hassan bin Haji Omar): Kementerian Pertahanan sedang giat melaksanakan rancangan pembesaran di bawah Rancangan

Malaysia Keempat bagi meningkatkan kebolehan Angkatan Tentera dalam mempertahankan Negara. Kita telah pun membentuk rancangan-rancangan pertahanan yang difikirkan lengkap dan praktik dan setimpal dengan kemampuan negara. Apabila rancangan-rancangan ini dilaksanakan, kekuatan dan kelengkapan Angkatan Tentera kita akan mencukupi bagi menghadapi ancaman-ancaman dari luar dan dalam Negeri demi kepentingan, keselamatan, kedaulatan dan keutuhan Negara kita.

BANDAR BARU SEBAGAI PUSAT PELANCONGAN

21. Puan Hajjah Salmah binti Sheikh Hussain minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan sama ada beliau sedar bahawa sebuah bandar satelit yang serba moden dan mewah akan didirikan di kawasan lebih kurang 10 km. dari sempadan Malaysia—Thai oleh Kerajaan Thai untuk menyaingi bandar satelit yang ada di Malaysia; jika ya, nyatakan rancangan Kementeriannya untuk menjadikan bandar-bandar baru kita sebagai pusat-pusat pelancongan.

Dato' Dr Neo Yee Pan: Tiap-tiap bandar yang dirancangan mempunyai fungsi-fungsi tertentu mengikut dasar-dasar Kerajaan Negeri. Fungsi-fungsi tersebut adalah Pusat Pentadbiran, Pusat Pelajaran, Pusat Pekerjaan, Pusat Perindustrian dan Pusat Bandar Satelit untuk menampung kelebihan penduduk dan bandar-bandar yang penuh sesak. Bandar-bandar baru ini juga adalah menjadi pusat tumbuhan untuk mempercepatkan pembangunan di kawasan baru, di samping memberi khidmat kepada kawasan yang membangun. Sekiranya bandar baru itu mempunyai potensi pelancongan, Kerajaan akan menggalakkan pembangunan projek-projek pelancongan. Pelancongan tidak boleh menjadi faktor utama dalam pembangunan bandar baru oleh sebab-sebab faktor ekonomi.

PEGAWAI-PEGAWAI MELANJUTKAN PELAJARAN TINGGI

22. Tuan Abdul Razak bin Haji Abu Samah minta Perdana Menteri menyatakan dasar

Kerajaan di negara ini terhadap pegawai rendah Kerajaan dan separuh Kerajaan yang hendak melanjutkan pelajaran tinggi adalah dikehendaki meletakkan jawatan, oleh kerana perkara ini akan menyekat mereka daripada melanjutkan pelajaran.

Dato' Abdullah bin Abdul Rahman: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kerajaan tidak mempunyai halangan pegawai-pegawainya melanjutkan pelajaran ke peringkat yang lebih tinggi bagi maksud memperbaiki kelayakan akademik mereka. Dengan memperolehi kelayakan akademik yang lebih tinggi mereka diharapkan akan dapat memberi sumbangan yang lebih besar dan berguna demi memperbaiki perkhidmatan Kerajaan kepada rakyat. Pegawai-pegawai yang mengikuti Kursus Ijazah Lanjutan melalui Rancangan Latihan Kerajaan sama ada di dalam atau di luar negeri, mereka adalah diberi cuti belajar dengan bergaji penuh dengan syarat telah disahkan di dalam jawatan mereka. Bagi pegawai-pegawai yang mengikuti latihan Pra-Perkhidmatan, seperti pegawai peringkat rendah yang mengikuti Kursus Ijazah bagi membolehkannya dilantik ke jawatan yang lebih tinggi, Kerajaan memberikan kemudahan cuti belajar tanpa gaji atau cuti belajar separuh gaji.

Pegawai-pegawai yang belum disahkan dalam jawatan dan ingin melanjutkan pelajaran, adalah dikehendaki meletakkan jawatan terlebih dahulu. Ini disebabkan Pegawai tersebut sudah pasti tidak akan kembali ke jawatan asal kerana mereka akan memegang jawatan yang lebih tinggi setelah memperolehi Ijazah kursus yang diambil. Sebab itulah ia dikehendaki meletakkan jawatan supaya jawatannya dapat diisi oleh Pegawai yang baru dengan secepat mungkin. Walau bagaimanapun, bagi Pegawai Kerajaan yang dikehendaki meletakkan jawatan kerana melanjutkan pelajaran, perkhidmatan mereka yang lepas akan diambil kira untuk tujuan perkiraan pencen jikalau Pegawai itu kembali berkhidmat dengan Kerajaan setelah tamat latihan mereka.

Saya suka jelaskan di sini bahawa sebahagian besar daripada Pegawai-pegawai Kerajaan yang berkursus adalah dihantar di

bawah Rancangan Latihan Kerajaan dan diberi cuti bergaji penuh ataupun cuti tanpa gaji dan dibayar elaun sara hidup semasa berkursus. Hanya sejumlah kecil sahaja Pegawai-pegawai yang dihendaki meletakkan jawatan untuk melanjutkan pelajaran. Oleh yang demikian soal sekatan ke atas Pegawai-pegawai Kerajaan untuk melanjutkan pelajaran tinggi seperti dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat itu sebenarnya tidak timbul.

PERKHIDMATAN TADBIR NEGERI/ PERSEKUTUAN—PERCANTUMAN

23. Dato' Haji Mohd. Nor Mohamad minta Perdana Menteri menyatakan sama ada pertumbuhan ekonomi yang kurang pesat di negeri-negeri yang kurang maju seperti Kelantan, Terengganu, Kedah dan Perlis adalah berkaitan dengan kekurangan daya upaya tenaga manusia untuk melaksanakan berbagai projek pembangunan; jika ya, sama ada Kerajaan bercadang menyatukan perkhidmatan awam di negeri-negeri dengan perkhidmatan awam persekutuan supaya tenaga manusia dapat disedia dan dikerahkan untuk melaksanakan pembangunan ekonomi bagi Rancangan Malaysia Keempat.

Dato' Abdullah bin Abdul Rahman: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pertumbuhan ekonomi yang kurang pesat di negeri-negeri yang kurang maju seperti Kelantan, Terengganu, Kedah dan Perlis adalah disebabkan oleh beberapa faktor termasuklah faktor sejarah, kekurangan infrastruktur dan kekurangan pegawai yang terlatih dalam bidang pentadbiran, pembangunan dan perancangannya. Adalah menjadi hasrat Kerajaan Pusat untuk mencantumkan Perkhidmatan Tadbir Negeri dengan Perkhidmatan Persekutuan supaya mutu pentadbiran di negeri itu dapat dipertingkatkan lagi. Setakat ini hanya Kerajaan Negeri Perlis merupakan negeri yang memberi persetujuan untuk percantuman dan pihak berkuasa Kerajaan Negeri yang lain belum lagi membayangkan hasrat mereka. Walau bagaimanapun, di dalam usaha untuk mempertingkatkan daya upaya tenaga manusia di peringkat Negeri supaya perlaksanaan projek pembangunan dapat dilaksanakan dengan licin dan

sempurna Kerajaan Pusat telah membentuk Jawatankuasa Kabinet Mengenai Langkah-langkah Mempercepatkan Pelaksanaan Projek-projek Pembangunan Negara.

Jawatankuasa Kabinet ini telah menyediakan satu laporan yang lengkap mengenai langkah-langkah bagi mempercepatkan pelaksanaan projek-projek pembangunan khususnya di bawah Rancangan Malaysia Keempat. Di antara langkah-langkah yang telah dibuat oleh Jawatankuasa Kabinet bagi memaju dan meninggikan daya upaya pegawai-pegawai di negeri ialah mengenai pendedahan pegawai-pegawai negeri dan pegawai-pegawai di peringkat daerah kepada sistem pentadbiran dan pekerjaan di peringkat persekutuan secara 'attachment' bagi satu tempoh masa yang ditentukan, di samping meneruskan program-program latihan untuk mereka. Untuk membantu Kerajaan Negeri menampung kekurangan kakitangan di peringkat negeri terutamanya untuk mengendalikan pelaksanaan projek-projek persekutuan, unit bergerak akan ditubuhkan di Jabatan-jabatan tertentu di peringkat negeri bagi menyelesaikan masalah-masalah dalam bidang-bidang tertentu, manakala pusat-pusat latihan yang bertujuan untuk menyediakan dan menaikkan kemahiran akan diwujudkan di kawasan-kawasan yang kurang maju.

Saya percaya bahawa dengan perlaksanaan langkah-langkah yang telah dibuat oleh Jawatankuasa Kabinet ini, daya upaya tenaga manusia khususnya di negeri-negeri yang kurang maju akan dapat dipertingkatkan untuk menjamin supaya segala program dan projek pembangunan Kerajaan dapat dilaksanakan dengan licin dan sempurna.

EKSPORT BARANG-BARANG KELUARAN MALAYSIA

24. Tuan V. V. Aboo minta Menteri Perdagangan dan Perindustrian menyatakan sama ada beliau sedar bahawa masih kurang barang-barang keluaran Malaysia didagangkan di pasaran antarabangsa dan jika sedar nyatakan sebab-sebab perkara ini berlaku; adakah ianya berpunca dari tekanan atau sikap 'monopoli' oleh negara-negara perindustrian yang lebih maju dan apakah

langkah yang akan diambil untuk mengatasi masalah ini.

Dato Lew Sip Hon: Adalah tidak benar mengatakan bahawa masih kurang barang-barang keluaran Malaysia diperdagangkan di pasaran antarabangsa. Pada keseluruhannya eksport keluaran Malaysia makin bertambah tiap-tiap tahun. Sejak beberapa tahun kebelakangan ini, sektor eksport Malaysia telah mencatatkan pertambahan yang baik dan memuaskan yang mana telah membolehkan Malaysia menikmati imbalan perdagangan yang lebih. Dari segi nilai, jumlah eksport keluaran Malaysia berjumlah sebanyak \$17,094 juta dalam tahun 1978, meningkat kepada \$24,219 dalam tahun 1979 dan meningkat lagi kepada \$27,852* pada tahun 1980.

Untuk pengetahuan Yang Berhormat selanjutnya Malaysia masih merupakan pengeksport utama getah dan bijih timah di dunia. Malaysia adalah juga di antara pengeksport-pengeksport utama kelapa sawit, lada hitam dan koko. Jumlah eksport bahan-bahan mentah utama Malaysia bernilai sebanyak \$17,575 juta pada tahun 1979 dan meningkat kepada \$20,535* dalam tahun 1980. Eksport keluaran-keluaran ini adalah dijangka meningkat lagi pada tahun 1981.

Bagi keluaran-keluaran perkilangan pula, eksport keluaran-keluaran ini turut bertambah. Pada tahun 1979, eksport keluaran perkilangan bernilai sebanyak \$4,793 juta ataupun merupakan kira-kira 20% daripada jumlah besar eksport Malaysia. Eksport keluaran ini telah meningkat menjadi kira-kira 21%* daripada jumlah besar eksport Malaysia dan bernilai sebanyak \$5,897* juta dalam tahun 1980. Adalah dianggarkan bahawa eksport keluaran perkilangan Malaysia akan bertambah kepada kira-kira 23%* daripada jumlah besar eksport Malaysia dalam tahun 1981 ini. Keluaran eksport perkilangan utama Malaysia ialah tekstail, pakaian, kasut, keluaran kayu, barang makanan dan alat elektrik.

Sungguhpun eksport Malaysia kian bertambah, ini tidak bermakna bahawa keluaran-keluaran eksport Malaysia tidak menghadapi masalah. Masalah yang agak

serius yang di hadapi oleh keluaran-keluaran eksport Malaysia ialah sekatan-sekatan perdagangan yang dikenakan oleh negara-negara maju bertujuan untuk melindungi pasaran keluaran tempatan mereka terjejas disebabkan kemasukan keluaran-keluaran import. Sekatan-sekatan perdagangan ini telah menghalang kemasukan keluaran-keluaran eksport Malaysia ke pasaran-pasaran negara-negara tersebut dan juga telah menjejaskan persaingan (competitiveness) keluaran-keluaran eksport Malaysia yang makin bertambah "competitive" di pasaran dunia seperti tekstail, kasut, nenas dalam tin dan plywood.

Di samping itu, keluaran-keluaran eksport Malaysia juga menghadapi masalah keupayaan terhad (limited capacity) untuk memenuhi permintaan dari luar negeri.

Untuk mengatasi masalah sekatan-sekatan perdagangan yang menghalang kemasukan keluaran-keluaran eksport Malaysia, Kementerian ini sebagai mewakili Malaysia mengadakan perundingan sama ada melalui perundingan dua hala ataupun banyak hala untuk menggesa negara-negara maju menghapus/melonggarkan sekatan-sekatan mereka bagi membolehkan kemasukan atau layanan yang lebih baik bagi keluaran-keluaran eksport Malaysia.

* Anggaran

BIASISWA KEPADA PELAJAR-PELAJAR

25. Dr Choo Kooi Fook minta Menteri Pelajaran menyatakan:

- (a) jumlah pelajar dan pecahan mengikut kaum yang mendapat biasiswa Kerajaan dalam tahun 1980 di peringkat Sekolah Menengah, Pra Universiti dan Universiti; dan
- (b) jumlah perbelanjaan untuk semua permintaan ini.

Dato Mohamed Najib bin Tun Haji Abdul Razak:

- (a) Jumlah pelajar yang mendapat biasiswa Kerajaan dalam tahun 1980 di peringkat sekolah menengah ialah 1,053 Bumiputera dan 148 orang

bukan Bumiputera, di peringkat Pra Universiti 8,590 orang Bumiputera dan 17 orang bukan Bumiputera. Di peringkat Universiti jumlah biasiswa yang diberi ialah 2,705 orang Bumiputera dan 327 orang bukan Bumiputera.

- (b) Jumlah perbelanjaan untuk semua permintaan ini ialah \$10,525,290.

PERTUMBUHAN DAN PENGHASILAN PERTANIAN

26. Tuan Haji Ibrahim bin Abdullah minta Menteri Pertanian menyatakan sama ada benar bahawa pembangunan dan penghasilan pertanian dalam negeri ini jauh tertinggal dari pembangunan perusahaan dan jika ya nyatakan rancangan Kerajaan untuk meningkatkan lagi bidang ini.

Menteri Pertanian (Dato Abdul Manan bin Othman): Adalah benar bahawa pertumbuhan di dalam sektor perusahaan adalah lebih tinggi daripada pertumbuhan di dalam sektor pertanian. Pertumbuhan yang menggalakkan dalam sektor perusahaan ini adalah disebabkan oleh perkembangan industri-industri berasaskan pertanian seperti kayu yang digergaji, papan lapis dan lain-lain, dan pemerosesan bahan-bahan pertanian seperti kelapa sawit, kelapa, koko dan lada hitam dan lain-lain. Oleh itu pertumbuhan-pertumbuhan sektor perusahaan yang pesat adalah dengan secara tidak langsung telah memajukan lagi sektor pertanian oleh kerana bertambahnya permintaan-permintaan bahan-bahan mentah yang diperlukan untuk sektor perusahaan. Usaha untuk memperkembangkan sektor perusahaan adalah bertujuan untuk mempelbagaikan pertanian negara bagi maksud-maksud berikut:

- (a) meningkatkan nilai ditambah (added value) barang-barang tersebut sama ada dalam bentuk barang-barang siap atau barang-barang perantaraan bagi menyokong dasar gantian import dan galakan eksport;
- (b) memperluaskan asas pengeluaran pertanian untuk mengurangkan kesan buruk ke atas ekonomi akibat dari turun naik permintaan

luar negeri dan juga untuk meningkatkan tingkat pendapatan di kalangan golongan miskin; dan

- (c) untuk mendapatkan faedah dari permintaan di pasaran dunia bagi beberapa jenis barang seperti minyak kelapa sawit, koko dan lada hitam yang menghasilkan kadar pulangan yang tinggi bagi tiap-tiap unit pelaburan.

Kerajaan sentiasa memberi perhatian yang berat terhadap perkembangan sektor pertanian dan sektor luar bandar. Oleh yang demikian dalam tempoh RMT, jumlah perbelanjaan untuk perkembangan bagi sektor pertanian dan luar bandar telah diberi keutamaan dengan peruntukan yang tinggi berjumlah \$7,495 juta iaitu 20% dari jumlah perbelanjaan pembangunan. Perbelanjaan yang utama adalah untuk pembangunan tanah, tanaman semula getah, parit dan taliair, kredit pertanian dan pemasaran. Sementara itu, perbelanjaan untuk perusahaan dan perdagangan berjumlah \$4,576 juta atau 12% dari jumlah perbelanjaan pembangunan.

Keutamaan yang sama akan terus diberikan di dalam RME di mana dari peruntukan sebanyak \$8,330 juta atau 21.6% dari jumlah perbelanjaan pembangunan perbelanjaan bagi perdagangan dan perusahaan hanya akan merupakan 13% daripada jumlah perbelanjaan pembangunan.

JAWATANKUASA KHAS PERTUMBUHAN PERSIDANGAN ISLAM

27. Dato Haji Mahmoud Salim bin Haji Mohamad minta Menteri Luar Negeri menyatakan tujuan Pembentukan Jawatankuasa Khas Pertumbuhan Persidangan Islam (PPI) oleh Sidang Kemuncak Islam di Taif itu.

Tengku Dato Ahmad Rithauddeen Al-haj: Persidangan Kemuncak Negara-negara Islam di Taif telah menubuhkan beberapa Jawatankuasa Khas. Jawatankuasa Khas yang mana satu yang dimaksudkan oleh Ahli Yang Berhormat, saya kurang pasti.

Walaupun begitu, Jawatankuasa Khas yang ditubuhkan ialah:

- (i) Jawatankuasa Damai untuk mencari penyelesaian kepada sengketa di antara Iran dan Iraq. Jawatankuasa Damai ini dianggotai oleh 8 Ketua-ketua Negara (termasuk Ketua PLO dan Setiausaha Agong PPI) dan Malaysia adalah salah satu dari ahlinya. Seperti Dewan ini sedia maklum, Jawatankuasa ini telah mula menjalankan tugas yang dipertanggungjawabkan kepadanya di mana tiga kunjungan ke Iran dan Iraq telah dibuat baru-baru ini dalam usaha mencari penyelesaian persengketaan di antara Iran dan Iraq.
- (ii) Jawatankuasa yang diberi nama "Committee of Islamic Solidarity with the Peoples of the Sahel". Jawatankuasa ini ditubuhkan di peringkat Menteri dan Malaysia adalah salah satu negara yang dilantik untuk menganggotai Jawatankuasa enam negara ini. Negara-negara anggota yang lain ialah Saudi Arabia, Iraq, Palestine, United Arab Emirates dan Kuwait. Tugas utama Jawatankuasa ini ialah untuk membantu negara-negara Sahel di Selatan Afrika yang telah mengalami masalah sosio-ekonomi disebabkan oleh kemarau panjang yang berlarutan semenjak 10 tahun yang lalu.

SISTEM PENGANGKUTAN AWAM

28. Tuan Alexander Y. L. Lee minta Menteri Pengangkutan menyatakan apakah langkah-langkah yang sedang diambil untuk menyediakan suatu sistem pengangkutan awam yang lebih baik dan cekap di Lembah Klang.

Dr Goh Cheng Teik: Kerajaan memang menyedari bahawa pengangkutan awam merupakan sistem pengangkutan yang dapat memberi perkhidmatan kepada sebilangan besar rakyat di negara ini. Perkhidmatan pengangkutan awam terutamanya bas, kereta sewa dan teksi telah dapat memberi

perkhidmatan kepada rakyat untuk berulang alik dari satu tempat ke satu tempat yang lain. Bagi memperbaiki perkhidmatan bas, Kerajaan telah menghapuskan cukai tempat duduk yang dikenakan ke atas bas, mengurangkan cukai jalan, menghadkan penggunaan bas yang umurnya melebihi 12 tahun dan menggalakkan perkhidmatan bas yang muatannya lebih. Pengusaha-pengusaha bas juga telah digalakkan supaya mengadakan 2 pintu pada bas mereka—satu untuk penumpang-penumpang memasuki dan satu lagi untuk mereka turun dari bas. Langkah ini adalah bertujuan melicinkan lagi pergerakan bas di satu-satu perhentian.

Selain daripada itu skim lorong bas telah dilaksanakan di Kuala Lumpur untuk membantu bas-bas bergerak dengan cepat ke tempat tujuan mereka pada masa 'peak hours'. Pada masa ini skim ini berkuatkuasa hanya kenderaan bas sahaja yang boleh menggunakan lorong bas. Bagi tujuan memperbaiki lagi sistem pengangkutan awam di masa hadapan Kerajaan telah memulakan kajian kemungkinan mengenai "Mass Rapid Transit" untuk bandar Kuala Lumpur dan jika didapati "feasible" Kerajaan akan melaksanakan cadangan untuk mengadakan sistem ini bagi kegunaan orang ramai di dalam bandar Kuala Lumpur.

SYARAT KEMASUKAN KE UNIVERSITI

29. Tuan K. Kumaran minta Menteri Pelajaran menyatakan sama ada beliau boleh melonggarkan syarat kemasukan ke Universiti-universiti tempatan bagi murid-murid rakyat Malaysia keturunan India bagi tahun pengajian 1981, dan memberi jaminan bahawa pengambilan murid-murid keturunan India ke Institut-institut pengajian tinggi di negara ini akan bertambah dari tahun-tahun yang lepas.

Dato Mohamed Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Syarat-syarat kemasukan ke universiti-universiti tempatan tidak boleh dilonggarkan kerana ia akan menjejaskan taraf akademik di universiti-universiti. Kelonggaran syarat mungkin boleh dilakukan tetapi adalah terhad kepada kes-kes tertentu sahaja misalnya di dalam aliran Sains di mana calon-calon masih berkurangan. Mengenai

pengambilan murid-murid keturunan India ke Universiti-universiti tempatan ianya memang telah ditambahkan dari satu tahun ke satu tahun iaitu 6.1% (278 orang) pada tahun 1978, 6.2% (326 orang) pada tahun 1979 dan 6.4% (351 orang) pada tahun 1980. Adalah dijangka angka ini akan meningkat lagi pada tahun 1981 ini.

PEMBESARAN UNIVERSITI/INSTITUSI PELAJARAN TINGGI

30. Tuan Tan Chang Soong minta Menteri Pelajaran menyatakan sama ada Kerajaan akan membesarkan Universiti dan Institusi Pelajaran Tinggi Tempatan supaya dapat memberi lebih peluang kepada anak-anak kita untuk mendapatkan pelajaran tinggi.

Dato Mohamed Najib bin Tun Haji Abdul Razak: Kerajaan sedang merancang perkembangan dan pembesaran Universiti-universiti dan Institusi-institusi Pelajaran Tinggi tempatan untuk menambahkan lagi bilangan pengambilan pelajar-pelajar ke Institusi-institusi tersebut. Pada tahun 1980 pengambilan pelajar bagi peringkat Universiti-universiti dan Kolej-kolej tempatan (Institut Teknologi MARA dan Kolej Tunku Abdul Rahman) ialah kira 9,700 pelajar kesemuanya. Bilangan ini dijangka akan meningkat kepada kira-kira 12,000 pelajar pada tahun 1985. Sementara itu pengambilan pelajar ke Institut Teknologi MARA pula dijangka meningkat daripada 3,217 pelajar pada tahun 1980 kepada kira-kira 7,200 pelajar pada tahun 1985.

KEJOHANAN SUKAN ANTARA NEGARA-NEGARA ISLAM— PESERTA WANITA

31. Puan Hajjah Salmah binti Sheikh Hussain minta Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan menyatakan sama ada benar bahawa peserta-peserta wanita tidak dibenarkan mengambil bahagian dalam kejohanan sukan negara-negara Islam di Arab Saudi pada tahun 1983; jika ya, nyatakan negara-negara Islam yang lain yang mengenakan sekatan yang sama terhadap ahli-ahli sukan wanita.

Menteri Kebudayaan, Belia dan Sukan (Dato Mokhtar bin Haji Hashim): Setakat ini Kerajaan belum lagi mendapat butir-butir dan maklumat-maklumat termasuk perkara

yang ditimbulkan oleh Yang Berhormat berhubung dengan kejohanan sukan antara Negara-negara Islam yang dicadang akan diadakan di Arab Saudi pada tahun 1983.

Mesyuarat Perhimpunan Gabongan Sukan Negara-negara Islam di Izmir, Turki—26hb September-5hb Oktober 1981 di mana Malaysia turut menyertai, telah mengambil ketetapan akan menubuhkan sebuah Jawatankuasa untuk menyediakan satu rang Perlembagaan bagi Gabongan ini.

Di Kejohanan Sukan Antara Negara-negara Islam yang telah diadakan di Izmir, 10 buah negara Islam telah mengambil bahagian dan 6 jenis sukan telah dipertandingkan termasuk bola tampar di mana pemain-pemainnya terdiri daripada wanita.

PENGANIAYAAN PEKERJA OLEH MAJIKAN

32. Tuan Abdul Razak bin Haji Abu Samah minta Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat menyatakan sama ada beliau sedar bahawa ada setengah-setengah kilang yang mengambil pekerja-pekerja sementara dan selepas sebulan pekerja-pekerja tersebut dibuang kerja dengan alasan bahawa perkhidmatan mereka tidak dikehendaki lagi, tetapi pihak yang berkenaan mengambil orang lain pula sebagai pekerja-pekerja sementara; jika sedar nyatakan tindakan beliau akan ambil supaya pekerja-pekerja tidak akan dianiaya oleh majikan.

Menteri Buruh dan Tenaga Rakyat (Dato Richard Ho Ung Hun): Kementerian saya sedar bahawa terdapat kilang-kilang yang menggaji pekerja-pekerja sementara bagi menjalankan satu-satu kerja yang spesifik untuk satu-satu tempoh yang pendek. Penyiasatan-penyiasatan telah dijalankan terhadap kes-kes seperti ini dan adalah didapati bahawa pekerja-pekerja yang sedemikian diambil bekerja sama ada secara sambilan atau secara bermusim (seasonal) dengan tujuan untuk menyelesaikan pertambahan beban kerja di kilang-kilang yang berkenaan pada satu-satu tempoh yang tertentu. Setengah-setengah dari mereka itu adalah juga didapati bekerja dengan secara kontrak untuk satu-satu tempoh yang tertentu.

Sepanjang yang diketahui Kementerian ini tidak ada menerima apa-apa aduan mengenai penganiayaan (victimisation) mengenai perkara ini. Walau bagaimanapun, jika sekiranya Ahli Yang Berhormat itu mempunyai satu kes yang tertentu, Kementerian saya bolehlah dihubungi supaya tindakan yang sewajar dapat diambil.

PERUSAHAAN MENTERNAK ULAT SUTRA

33. Tuan Haji Abdul Hamid bin Tahir minta Menteri Pertanian menyatakan oleh kerana perusahaan menternak ulat-ulat sutra di Trengganu bolehlah dibanggakan, mengapa usaha begitu tidak diperluaskan ke negeri-negeri lain dalam Malaysia.

Dato' Abdul Manan bin Othman: Perusahaan menternak ulat sutra adalah satu perusahaan yang baru dan memerlukan teknologi, kepakaran dan kemudahan asas yang khusus. Buat masa ini perkara-perkara ini belum dapat disediakan di negari-negeri lain. Usaha-usaha masih lagi dijalankan untuk memperbaiki teknologi yang ada di Terengganu. Oleh yang demikian, Kerajaan belum bercadang untuk memperluaskan perusahaan ini ke negeri-negeri lain.

USUL

RANCANGAN MALAYSIA KEEMPAT 1981-1985

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula perbahasan yang ditangguhkan atas masalah:

Bahawa Dewan ini,

mengambil perhatian atas kemajuan dan kejayaan yang telah dicapai dalam pelaksanaan Dasar Ekonomi Baru dalam tempoh 10 tahun yang lalu;

bersetuju dengan usaha-usaha Kerajaan seterusnya untuk mencapai tujuan utama perpaduan negara melalui pembasmian kemiskinan tanpa mengira kaum dan penyusunan semula masyarakat Malaysia serta memperkukuhkan lagi ketahanan negara;

meluluskan Rancangan Malaysia Keempat yang telah dirangka dengan teliti untuk memenuhi cita-cita dan hasrat negara berasaskan kepada matlamat Dasar Ekonomi Baru melalui pelaksanaan usaha-usaha dan program-program pembangunan seperti yang dibentangkan dalam Kertas Perintah No. 10/81; dan

seterusnya *menyeru* semua rakyat Malaysia dari semua lapisan supaya terus meningkatkan usaha dan sumbangan mereka untuk membentuk satu Negara yang bersatupadu, saksama, maju, kukuh dan aman damai selaras dengan objektif Rukunegara (20hb April, 1981.)

3.40 ptg.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato Abdullah bin Abdul Rahman): Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan berbanyak terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat Senator yang telah memberi pandangan, teguran dan syor-syor yang membina yang menyentuh perkara-perkara di bawah Jabatan Perdana Menteri semasa membahaskan Rancangan Malaysia Keempat di Dewan yang mulia ini. Walau bagaimanapun, saya tidaklah bercadang untuk menjawab semua perkara-perkara yang dibangkitkan itu oleh kerana kebanyakan daripada perkara-perkara yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Senator-senator semasa perbahasan telahpun dijawab sama ada dalam masa soal-jawab ataupun perbahasan mengenai Titah Ucapan Diraja.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Senator Tan Sri Dato' Abdul Razak bin Husain telah mengesyorkan supaya Jabatan Perdana Menteri mengkaji kemungkinan penubuhan sebuah Bank Islam oleh Majlis Hal Ehwal Ugama Islam yang dikendalikan oleh harta tanah wakaf. Beliau juga telah mencadangkan supaya Lembaga Urusan dan Tabung Haji sama-sama terlibat di dalam usaha penubuhan Bank itu memandangkan kedudukan kewangan Lembaga Urusan dan Tabung Haji yang kukuh buat masa ini. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat itu Kerajaan memanglah mengalukan syor tersebut dan Lembaga Urusan dan Tabung Haji telah diarah mengkaji kemungkinan penubuhan Bank Islam di Malaysia. Pada

masa ini Pegawai-pegawai Lembaga Urusan dan Tabung Haji menganggotai satu Jawatankuasa Kerja yang terdiri daripada beberapa orang yang berminat mengenai penubuhan Bank Islam ini. Laporan Jawatankuasa ini dijangka akan dikemukakan dalam bulan Mei atau Jun 1981 ini untuk pertimbangan Kerajaan.

Yang Berhormat Senator Tan Sri Dato' Abdul Razak bin Husain juga mengesyorkan supaya Kerajaan meneruskan kajian carigali gas asli di dasar laut. Sebagai menjawabnya, sukacita saya memaklumkan kepada Ahli Yang Berhormat itu adalah menjadi dasar PETRONAS untuk meneruskan usaha-usaha mencarigali di kawasan planta benua untuk menambahkan lagi simpanan minyak dan gas asli. Pada bulan Mei 1980, PETRONAS Carigali bersama dengan BP Petroleum Development Ltd. dan Oceanic Exploration & Development Corporation telah menandatangani kontrak pengeluaran bersama dengan PETRONAS untuk mencarigali di kawasan luar pantai Sabah Utara. Sebuah Syarikat baru bernama Carigali-BP Sdn. Bhd. telah ditubuhkan untuk mengendalikan usaha-usaha mencarigali di kawasan ini. PETRONAS pada masa ini sedang menilai tawaran-tawaran daripada syarikat-syarikat minyak untuk dua kawasan kontrak yang baru di luar pantai Sarawak. Rundingan dijangka bermula tidak lama lagi dan kontrak pengeluaran bersama diharap akan dapat ditandatangani akhir tahun ini. PETRONAS bercadang untuk membuka dua kawasan kontrak yang baru tiap-tiap tahun untuk usaha-usaha mencarigali.

Yang Berhormat Senator Tuan Ismail Hashim telah menyatakan keperluan penyelarasan yang tertentu di antara Jabatan-jabatan Persekutuan dan Jabatan-jabatan Negeri di dalam pelaksanaan projek-projek supaya pengawasan dari masa ke semasa dapat diadakan dan juga penilaian dapat dibuat ke atas setakat mana projek-projek pembangunan telah dapat dilaksanakan. Penubuhan jawatankuasa-jawatankuasa atau Pasukan Bertugas adalah perlu untuk bekerjasama dengan Jabatan-jabatan Negeri bagi memastikan pelaksanaan projek-projek dan juga mengkaji kelemahan dan keupayaan Jabatan/Kementerian.

Untuk makluman Yang Berhormat, Kerajaan telah membentuk Jawatankuasa Kabinet Peringkat Menteri Mengenai Langkah-langkah Mempercepatkan Pelaksanaan Projek-projek Pembangunan bagi meneliti soalan penyelarasan dan masalah pembangunan negara supaya segala program dan projek pembangunan Kerajaan dapat dilaksanakan dengan lebih licin dan sempurna.

Jawatankuasa Kabinet ini telah menyediakan sebuah laporan yang lengkap mengenai masalah-masalah dan isu-isu utama yang menghalang pelaksanaan projek-projek pembangunan serta keputusan-keputusan mengenai langkah-langkah bagi mempercepatkan pelaksanaan projek-projek pembangunan khususnya di bawah Rancangan Malaysia Keempat. Salah satu daripada keputusan-keputusan yang dibuat oleh Jawatankuasa Kabinet ialah mengenai penubuhan Jawatankuasa Penyelarasan Projek-projek Persekutuan di peringkat negeri untuk menyelaraskan pelaksanaan program-program dan projek-projek Persekutuan bagi mengelakkan timbulnya masalah penyelarasan di peringkat pelaksanaan. Dengan penubuhan Jawatankuasa Penyelarasan Projek-projek Persekutuan ini maka penyelarasan pelaksanaan projek-projek Persekutuan dan Negeri di peringkat negeri akan dapat berjalan dengan lebih sempurna lagi.

Keseluruhan keputusan-keputusan mengenai langkah-langkah bagi mempercepatkan pelaksanaan projek-projek pembangunan yang dibuat oleh Jawatankuasa Kabinet ini telah disesuaikan pelaksanaannya pada 1hb April, 1981 yang lalu di mana semua Kementerian, Jabatan dan Agensi Kerajaan Persekutuan dan Negeri telah diarah supaya melaksanakan setiap keputusan yang terkandung di dalam laporan tersebut. Jawatankuasa ini akan bersidang dari masa ke semasa untuk mengkaji semula keputusan-keputusan yang telah dibuat untuk menjamin supaya keputusan-keputusan tersebut dilaksanakan sepenuhnya, dengan kuasa meminta supaya dibuat penilaian ke atas prestasi Kementerian, Jabatan dan Agensi bagi memastikan sesuatu keputusan atau arahan itu dilaksanakan.

Saya percaya dengan pelaksanaan keputusan-keputusan yang dibuat oleh Jawatankuasa Kabinet ini, pelaksanaan projek-projek pembangunan negara akan dapat berjalan dengan lebih licin dan sempurna.

Yang Berhormat Senator Abdul Razak bin Abu Samah memberi teguran sikap pegawai-pegawai dan kelemahan yang terdapat dalam pentadbiran awam. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sebagai sebuah organisasi yang besar yang mempunyai kakitangan lebih setengah juta orang, kemungkinan terdapat sedikit sebanyak kelemahan tidaklah dinafikan. Walau bagaimanapun, sukacita saya menegaskan bahawa Perkhidmatan Awam Malaysia adalah di antara yang terbaik sekali jika dibandingkan dengan negara-negara lain di rantau ini, dan hanya sebilangan yang amat kecil daripada pegawai-pegawai dan kakitangan Kerajaan yang mempunyai sikap sebagaimana yang dikatakan oleh Ahli Yang Berhormat itu. Dalam hubungan ini pihak Kerajaan sentiasa mengambil tindakan tegas ke atas mana-mana pegawai dan kakitangan yang didapati menyeleweng atau kurang bertanggungjawab. Juga Kerajaan memerlukan kerjasama daripada orang ramai untuk meningkatkan lagi mutu perkhidmatan pentadbiran awam dengan memberi teguran yang membina melalui saluran-saluran yang disediakan, serta memberi kerjasama yang sewajarnya kepada pegawai-pegawai dan kakitangan Perkhidmatan Awam.

Yang Berhormat Senator Puan Rahmah Othman juga menyentuh tentang perkhidmatan awam ini dan beliau mendakwa Rancangan Malaysia Ketiga dahulu telah gagal dan kegagalan ini disebabkan oleh kerana kelemahan pentadbiran Kerajaan. Beliau seterusnya menyeru Kerajaan supaya jawatan-jawatan kosong diisi dengan pegawai-pegawai yang berkebolehan dan pegawai-pegawai juga perlu diberi latihan dalam bidang lain. Sebagai menjababnya saya tidak bersetuju dengan pendapat Ahli Yang Berhormat itu yang menyatakan bahawa Rancangan Malaysia Ketiga telah gagal dan kegagalan ini disebabkan oleh kerana kelemahan pentadbiran. Untuk makluman Ahli Yang

Berhormat, kita telah berjaya mencapai matlamat yang ditetapkan di bawah Rancangan Malaysia Ketiga dahulu walaupun kejayaan ini bukan berupa kejayaan 100%. Mengenai saranan Ahli Yang Berhormat supaya Kerajaan mengisi jawatan yang kosong dengan pegawai-pegawai yang berkebolehan, sukacita saya menjelaskan bahawa Kerajaan memang memandang berat mengenai kekosongan-kekosongan ini, justeru itu Kerajaan dari semasa ke semasa telah melancarkan Operasi Isi Penuh untuk menampung kekosongan-kekosongan jawatan yang terdapat dalam Jabatan-jabatan Kerajaan. Dalam proses pengambilan kakitangan ini Kerajaan sentiasa memenuhi kriteria yang ditetapkan dan ini termasuklah kesesuaian dan kebolehan calon-calon tersebut.

Mengenai latihan-latihan kepada kakitangan dan pegawai-pegawai Kerajaan, adalah menjadi dasar Kerajaan untuk memberi latihan-latihan kepada kakitangan dan pegawai-pegawai Kerajaan, sama ada latihan sebelum perkhidmatan ataupun latihan dalam perkhidmatan. Latihan-latihan ini dijalankan dari semasa ke semasa oleh Institut Tadbiran Awam Negara (INTAN) dan juga Bahagian Latihan dan Kemajuan Kerjaya, Jabatan Perkhidmatan Awam.

Tuan Yang di-Pertua, untuk mengakhiri ucapan saya sekali lagi saya mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Senator-senator yang telah memberikan pandangan dan teguran ke atas Jabatan Perdana Menteri. Mana-mana teguran dan pandangan yang tidak dijawab akan diambil perhatian dan diberi pertimbangan di mana wajar.

Tuan Yang di-Pertua: Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan.

3.53 ptg.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Dato Haji Zakaria bin Haji Abdul Rahman): Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya suka mengucapkan ribuan terima kasih kepada Yang Berhormat Senator-senator yang telah menyentuh bidangkuasa Kementerian saya semasa mengambil bahagian dalam membahaskan

Usul Rancangan Malaysia Keempat di Dewan yang mulia ini. Teguran-teguran dan cadangan-cadangan ini sesungguhnya membayangkan minat Ahli-ahli Yang Berhormat yang mendalam mengenai masalah perumahan di negara yang kita cintai ini. Saya tidak bercadang menjawab satu persatu mengenai teguran-teguran yang dikemukakan, tetapi seberapa yang boleh akan menjawab secara menyeluruh berkenaan dengan apa yang telah dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat.

Tuan Yang di-Pertua, secara keseluruhannya suka saya memaklumkan bahawa di bawah Rancangan Malaysia Keempat Kerajaan memberi perhatian yang lebih kepada program-program perumahan untuk golongan berpendapatan rendah. Dalam hal ini lebih banyak lagi kemudahan perumahan akan disediakan untuk mereka.

Sasaran program perumahan di bawah Rancangan Malaysia Keempat adalah sebanyak 923,300 unit di mana 398,570 atau 43.2% akan dibina oleh sektor awam dan 524,730 unit atau 56.8% akan dilaksanakan oleh sektor swasta. Sektor awam akan membina sebanyak 176,500 unit rumah kos rendah untuk mereka yang mempunyai pendapatan keluarga tidak kurang dari \$750 sebulan; 110,010 unit rumah di skim Pembangunan Tanah dan Wilayah; 58,500 unit perumahan kakitangan; dan 53,560 unit perumahan harga sederhana dan tinggi yang pada amnya akan dibina oleh Perbadanan-perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri. Rumah-rumah yang akan dilaksanakan di bawah skim Pembangunan Tanah dan Wilayah itu adalah 100% untuk mereka yang berpendapatan rendah. Untuk melaksanakan program yang besar ini peruntukan sebanyak \$3,399 juta telah dipohon untuk program perumahan sektor awam.

Untuk menjimatkan kegunaan tanah dan untuk meningkatkan kualiti kehidupan, Kerajaan akan membina rumah awam kos rendah sebanyak 176,500 unit itu mengikut konsep 'condominium'. Di bawah konsep ini, beberapa blok rumah pangsa 3 tingkat akan dibina dan dihubungi melalui jalan-jalan kecil, untuk kemudahan penduduk dan akan

dilengkapkan dengan kemudahan asas seperti kedai-kedai, taman kanak-kanak, balairaya, klinik kesihatan, tempat ibadat dan lain-lain.

Tuan Yang di-Pertua, di bandar-bandar besar seperti Kuala Lumpur dan lain-lain bandar, rumah pangsa tinggi akan terus dibina dengan juga mengikut konsep 'condominium' ini. Tetapi di bandar-bandar kecil dan di kawasan luar bandar di mana tanah adalah mudah didapati dengan harga yang murah rumah jenis teres dan lain jenis rumah boleh dilaksanakan. Selain daripada ini sektor swasta akan membina lebih kurang 90,000 unit rumah kos rendah yang akan dibeli oleh Kerajaan untuk dibekalkan kepada rakyat yang berpendapatan rendah. Pembinaan rumah kos rendah sektor swasta ini akan juga dilaksanakan mengikut konsep 'condominium'. Rumah-rumah ini akan disewakan kepada penghuni-penghuni selama 25 tahun tetapi bagi penghuni-penghuni yang telah menduduki terus-menerus selama 10 tahun dengan tidak mungkir bayaran sewa bulanan mereka, maka mereka akan diberi 'option' untuk membeli rumah-rumah tersebut dengan harga yang asal.

Tuan Yang di-Pertua, ada terdapat pandangan-pandangan yang menentang Konsep Kondominium ini disuarakan dengan alasan mungkin orang-orang Melayu belum lagi gemar tinggal di rumah-rumah pangsa. Sukacita saya mengambil peluang di sini menjelaskan bahawa Kerajaan telahpun meneliti segala aspek sosial, termasuk sikap orang-orang Melayu di luar bandar, sebelum memutuskan konsep perumahan yang baru ini. Kita terpaksa memberi keutamaan yang lebih kepada apa yang baik untuk rakyat dan bukan semata-mata mengikut apa yang digemari mereka. Kita tahu bahawa orang-orang Melayu suka tinggal di atas tanah, membela tiga empat ekor ayam, menanam sebatang dua pokok nangka, menggali sedepa dua kolam itek di belakang rumah. Cara hidup semacam itu mungkin sesuai untuk hidup di kampung dengan membina rumah sendiri atas tanah sendiri yang luasnya tidak terhad. Kementerian saya juga ada menyediakan skim Pinjaman Perumahan bagi mereka yang gemarkan cara hidup yang demikian itu. Bagi

tempat-tempat yang kekurangan tanah, rumah-rumah pangsa tiga tingkat atau lebih tinggi adalah lebih sesuai. Konsep Kondominium memberi faedah yang jelas dalam dua perkara:

- (1) Bilangan unit dapat ditambah sekurang-kurangnya 3 kali ganda jika dibandingkan dengan pembinaan bentuk rumah teres. Maka dengan cara itu, akan mengurangkan pula keluasan tanah yang diambil balik, terutama tanah-tanah di pinggir bandar kepunyaan orang-orang Melayu.
- (2) Konsep Kondominium ini juga menempatkan lebih banyak unit rumah dalam satu kawasan dan membolehkan penyediaan kemudahan asas, kemudahan sosial dan rekreasi yang diperlukan. Jika rumah-rumah teres yang bilangannya kurang dari 100 unit di satu-satu kawasan, sudah tentu sukar untuk mengadakan kedai runcit, surau, balairaya, padang permainan dan lain keperluan di situ.

Tuan Yang di-Pertua, 20 tahun yang lalu orang-orang Melayu luar bandar ada yang tidak gemar ke Hospital kerana mereka lebih gemar berubat di kampung dengan dukundukun yang lemah lembut, tetapi Kerajaan terpaksa juga membina pusat-pusat kesihatan dan klinik-klinik desa di kampung-kampung kerana kita percaya yang itu semua adalah untuk kebaikan mereka. Kita semua patut berani memelopori perubahan sikap orang-orang kita daripada mengamalkan cara hidup yang tidak menguntungkan.

(Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua *mem-pengerusikan Mesyuarat*)

Tuan Yang di-Pertua, untuk menentukan supaya program ini dapat dilaksanakan dengan baiknya beberapa langkah telah dan sedang diambil. Tiap-tiap negeri sedang menubuhkan Jawatankuasa Perhubungan Negeri yang akan dipengerusikan oleh Yang Amat Berhormat Menteri-menteri Besar/Ketua-ketua Menteri. Di bawah Rancangan Malaysia Keempat Jawatankuasa ini akan bertanggungjawab untuk melaksanakan skim rumah kos rendah. Tiap-tiap negeri akan

diberi Tabung Kumpulan Wang Pusingan yang mencukupi, yakni sebanyak \$20 juta untuk membiayai kerja-kerja awalan, seperti pengambilan tanah, penyediaan tapak dan infrastruktur. Kegunaan bahan-bahan pasang siap dan sistem binaan 'industrialised' akan juga diamalkan untuk mempercepatkan pelaksanaan projek-projek perumahan. Di samping itu Kerajaan akan menentukan supaya bekalan bahan-bahan binaan adalah mencukupi. Dalam hal ini Kementerian saya bekerja rapat dengan Kementerian Perdagangan dan Perindustrian serta Perbendaharaan untuk mengawasi keadaan bekalan bahan-bahan binaan.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Senator Alexander Lee telah menggesa supaya Kerajaan mengadakan satu dasar Perumahan Kebangsaan. Dalam hal ini sukacita saya memaklumkan bahawa Kerajaan sememangnya ada satu dasar perumahan untuk meningkatkan bekalan perumahan yang diperlukan oleh rakyat negara kita. Kerajaan mempunyai objektif untuk membina lebih banyak rumah awam kos rendah dan juga untuk memberi peluang kepada semua rakyat menikmati kemudahan perumahan.

Kementerian saya sememangnya sedar bahawa di tempat-tempat tertentu, terutamanya di bandar-bandar besar, Kerajaan menghadapi masalah kekurangan tanah untuk melaksanakan projek-projek Kerajaan, termasuk juga projek rumah awam kos rendah. Dalam hal ini Kerajaan akan melaksanakan 'bank tanah' di bawah Rancangan Malaysia Keempat di mana tanah-tanah milik akan diambil balik oleh Kerajaan untuk program rumah awam kos rendah itu. Di samping itu untuk menjimatkan kegunaan tanah, rumah-rumah pangsa 3 tingkat dan ke atas akan dibina di kawasan bandar, mengikut konsep Kondominium sebagaimana yang telah dijelaskan. Mengenai pertukaran syarat tanah yang memakan masa, iaitu lebih dari 3 tahun seperti Yang Berhormat Senator bangkitkan, di bawah strategi program perumahan kos rendah Rancangan Malaysia Keempat, pemaju-pemaju swasta akan diminta melaksanakan di antara 30%-50% daripada unit-unit rumah yang akan dibina mestilah

jenis rumah kos rendah. Sebagai balasannya, Kerajaan negeri akan mempercepatkan usaha memproses dan meluluskan pertukaran syarat tanah-tanah untuk projek perumahan mereka.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Datuk Haji Mahmoud Salim bin Mohamad ada membangkitkan kebimbangan beliau bahawa sasaran program perumahan Rancangan Malaysia Keempat tidak akan tercapai memandangkan 'backlog' yang dihadapi di bawah Rancangan Malaysia Kedua dan Ketiga. Dalam hal ini, Kementerian saya mengambil kira pengalaman serta masalah yang dihadapi dalam rancangan Malaysia Kedua dan Ketiga semasa membentuk strategi baru untuk Rancangan Malaysia Keempat, supaya pelaksanaan program perumahan kos rendah, dapat dipercepatkan lagi. Di antara strategi-strategi ini adalah memberi tanggungjawab kelulusan projek serta pemberian dan penerimaan tender kepada Jawatankuasa Perhubungan Negeri. Satu lagi langkah ialah dengan menggunakan tender secara 'turnkey' atau 'negotiated'. Kerajaan-kerajaan Negeri juga telah diminta untuk melaksanakan projek rumah awam kos rendah di atas tapak-tapak yang luas dan sesuai supaya lebih banyak unit-unit dapat dilaksanakan bagi tiap-tiap satu tapak projek. Kerajaan juga akan menggunakan sistem binaan 'industrialised' dan bahan binaan 'pasang siap' di samping meneruskan kegunaan cara binaan biasa dan bahan binaan biasa yang masih dipakai pada masa ini.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Senator Dato' Haji Mahmoud Salim bin Mohamad juga menyuarakan rasa hairan beliau kerana berlakunya pemaju swasta mengenakan syarat menaikkan harga rumah dalam surat-surat perjanjian dan perkara ini pula mendapat pengesahan dari pihak Kementerian. Untuk makluman Yang Berhormat Senator, undang-undang ataupun kaedah yang digunakan oleh pihak Kementerian, tidak terdapat soal mencegah mengadakan syarat untuk menaikkan harga rumah di dalam surat-surat perjanjian. Walau bagaimanapun syarat tersebut boleh dimasukkan dengan persetujuan kedua-dua belah pihak, antara pemaju dengan pembeli.

Mengenai gesaan supaya Kerajaan meminda Akta (Mengawal dan Melesen) Pemaju Perumahan, 1966, sukacita dimaklumkan buat masa ini Kementerian saya sedang mengambil tindakan untuk meminda Akta tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Senator S. I. Rajah pula merayu supaya pihak Kementerian menetapkan harga rumah yang standard. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat itu, penetapan harga rumah yang standard tidak dapat dibuat kerana banyak faktor-faktor yang berkaitan dengan kemajuan perumahan adalah di luar daripada kawalan pihak Kementerian.

Yang Berhormat Senator Ismail bin Hashim telah menyentuh berkenaan dengan pelaksanaan Akta Kerajaan Tempatan di Majlis Perbandaran Melaka Tengah di mana kawasan Majlis Perbandaran telah diperluaskan daripada 4 batu persegi ke 117 batu persegi. Untuk makluman Yang Berhormat sebelum Akta Kerajaan Tempatan 1976 dilaksanakan di dalam Negeri Melaka, tiap-tiap inci kawasan dalam negeri tersebut telahpun termasuk di dalam Pentadbiran Penguasa Tempatan. Umpamanya dalam daerah Melaka Tengah adalah diwujudkan 2 Penguasa Tempatan iaitu Majlis Perbandaran Kota Melaka dan Majlis Daerah Luar Bandar Melaka Tengah. Oleh kerana perjalanan Penguasa Tempatan pada masa itu adalah tidak memuaskan, maka untuk mengatasi masalah tersebut itu adalah dicadangkan supaya kedua-dua Penguasa Tempatan itu harus dicantumkan untuk menjadikan Majlis Perbandaran Melaka Tengah sekarang ini. Bekas Majlis Perbandaran Kota Melaka akan dijadikan sebagai tapak asas untuk membantu membangunkan kawasan di bawah bekas Majlis Daerah Luar Bandar Melaka Tengah di mana Majlis tersebut adalah tidak ada kemampuan atau keupayaan untuk memberi perkhidmatan yang sewajarnya. Dengan percantuman kedua-dua Penguasa Tempatan itu maka semua pegawai dan kakitangan-kakitangan di bawah kedua-dua Penguasa Tempatan tersebut telah diserapkan sebagai pegawai-pegawai dan kakitangan-kakitangan Majlis Perbandaran Melaka Tengah yang wujud sekarang ini.

Tuan Yang di-Pertua, dengan perlaksanaan dasar penyusunan semula Penguasa Tempatan di Negeri Melaka, maka organisasi yang lebih kukuh iaitu Majlis Perbandaran Melaka Tengah telah ditubuhkan. Kawasan-kawasan yang dahulu ditadbirkan oleh bekas Majlis Daerah Luar Bandar Melaka Tengah pada masa sekarang boleh menikmati perkhidmatan yang lebih bermutu jika dibandingkan dengan perkhidmatan yang telah diberikan oleh bekas Majlis Daerah Luar Bandar. Majlis Perbandaran Melaka Tengah sedang mengkaji keperluan tenaga dari masa ke semasa supaya dapat memberi perkhidmatan yang sempurna kepada penduduk-penduduk tempatan.

Tuan Yang di-Pertua, sekali lagi saya mengucapkan berbilang-bilang terima kasih di atas semua teguran-teguran dan cadangan-cadangan yang dikemukakan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat. Mana-mana perkara yang tidak sempat saya sentuh di sini, saya berjanji akan diberi perhatian dan mana-mana yang sesuai dikaji akan dilaksanakan.

4.08 ptg.

Menteri Wilayah Persekutuan (Dr Sulaiman bin Haji Daud): Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat Senator yang telah memberi pandangan dan teguran mengenai Kementerian Wilayah Persekutuan.

Yang Berhormat Senator Abdul Razak bin Abu Samah telah menyentuh bahawa penduduk-penduduk setinggan tidak diberi sagu hati atau pampasan apabila kawasan-kawasan yang mereka duduki diambil oleh Kerajaan untuk projek-projek tertentu seperti pembinaan rumah pangsa dan rumah panjang. Mereka hanya dipindahkan ke rumah pangsa atau rumah panjang dan dikenakan bayaran pula. Beliau mencadangkan agar mereka yang terlibat diberi pampasan atau sagu hati. Selain daripada itu beliau mencadangkan agar Kerajaan mendirikan rumah yang lebih sesuai seperti rumah teres ataupun rumah kembar yang mampu dibeli oleh orang-orang Melayu.

Berhubung dengan perkara ini, sukalah saya menegaskan bahawa mereka yang menduduki tanah Kerajaan tanpa keizinan iaitu menduduki dengan secara haram, setinggan-setinggan ini dari segi undang-undang Kanun Tanah Negara adalah salah dan boleh diambil tindakan undang-undang dan disingkirkan.

Apa yang dijalankan oleh Kementerian Wilayah Persekutuan pada masa ini berhubung dengan masalah pengambilan tanah-tanah yang diduduki oleh setinggan ialah sekiranya sesuatu kawasan setinggan yang berkenaan diperlukan untuk projek-projek Kerajaan, setinggan-setinggan yang menduduki kawasan berkenaan akan dipindahkan ke rumah-rumah yang dibina oleh Kerajaan terutama sekali rumah-rumah kos rendah dan rumah-rumah panjang. Kawasan-kawasan setinggan yang tidak terlibat dengan projek Kerajaan dibiarkan begitu sahaja tetapi diberikan kemudahan-kemudahan asas untuk menjadikan kawasan tersebut sebagai kampung-kampung yang lebih maju. Ini dibuat berasaskan kepada perasaan peri kemanusiaan semata-mata. Soal pemberian pampasan kepada setinggan yang tanahnya diambil oleh Kerajaan tidak timbul sama sekali. Saya berpendapat adalah tidak logik bahkan merbahaya bagi kita memberi pampasan kepada mereka yang menduduki tanah-tanah Kerajaan tanpa kebenaran itu. Perbuatan seperti ini akan menggalakkan pertumbuhan setinggan yang kita berusaha hendak mengatasinya. Apa yang dijalankan oleh Kementerian saya melalui Dewan Bandaraya Kuala Lumpur iaitu dengan memindahkan mereka ke rumah-rumah pangsa atau rumah-rumah kos rendah yang dibina adalah satu langkah yang pada hemat saya amat wajar. Mengenai soal mereka dikenakan bayaran suka saya nyatakan bahawa bayaran tersebut adalah berbentuk bayaran sewa rumah dan pembayaran cagaran untuk air dan api. Jumlah bayaran yang dikenakan adalah rendah. Malah bayaran ini tidak mendatangkan apa-apa keuntungan kepada pihak Kerajaan. Apa yang dibayar itu adalah semata-mata untuk menanggung kos perkhidmatan.

Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan cadangan Ahli Yang Berhormat itu supaya

Kerajaan mendirikan rumah yang lebih sesuai seperti rumah teres atau rumah kembar untuk dibeli oleh orang-orang Melayu, pihak Dewan Bandaraya Kuala Lumpur pada masa yang lalu memang ada melaksanakan projek-projek perumahan seperti ini seperti mana yang terdapat di Kampung Konggo (Bandar Baru Cheras) tetapi bilangan yang dibina adalah terhad memandangkan keluasan tanah yang amat terhad dan harga tanah yang tinggi di Wilayah Persekutuan ini. Adalah difikirkan bahawa lebih sesuai lagi bagi Kerajaan untuk membina rumah-rumah pangsa di mana kita dapat menjimatkan kegunaan tanah di samping membolehkan lebih ramai orang yang berpendapatan rendah mendudukinya. Walau bagaimanapun, jika sekiranya terdapat rakyat Bumiputera yang ingin memilik rumah teres atau rumah kembar, saya fikir mereka bolehlah membeli rumah-rumah seperti ini daripada pihak-pihak swasta yang sekarang ini sedang giat membina rumah-rumah di kawasan Wilayah Persekutuan ini.

Ahli Yang Berhormat tersebut juga telah mencadangkan agar Kerajaan membeli tanah-tanah yang luas di Wilayah Persekutuan ini dan juga mengambil balik tanah estet untuk projek-projek Kerajaan terutamanya untuk mendirikan rumah-rumah. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat Kerajaan telah pun melaksanakan rancangan-rancangan pengambilan balik tanah ini dan sehingga kini tanah swasta yang telah diambil balik adalah seperti berikut:

1. Ladang Bukit Kiara— 1,534 ekar
2. Ladang Bukit Jalil— 1,200 ekar
3. Ladang Hawthornden— 1,400 ekar
4. Pantai— 436 ekar

Selain daripada itu beberapa keping tanah lagi sedang dirancang untuk diambil balik. Tanah-tanah yang diambil oleh Kerajaan adalah dimajukan untuk berbagai-bagai tujuan atau projek demi kepentingan rakyat jelata dan ini termasuklah untuk tujuan projek-projek perumahan rakyat.

Ahli Yang Berhormat telah menyentuh mengenai masalah pengambilan balik tanah

bumiputra seluas 8 ekar di Segambut untuk projek Lebuhraya dan pengambilan tanah di Pantai Halt untuk projek tangki najis di mana rumah setinggan telah dirobuhkan untuk tujuan tersebut.

Sukalah saya menegaskan di sini bahawa berhubung dengan perkara ini di dalam melaksanakan sesuatu projek, Kerajaan berpandukan kepada rancangan yang tertentu. Di dalam melaksanakan projek-projek ini kadang kala Kerajaan terpaksa mengambil tanah-tanah persendirian tanpa mengira siapa pemiliknya. Tanah-tanah yang diambil ini akan diberikan bayaran pampasan oleh pihak Kerajaan mengikut kadar harga tanah dan jumlah tanah yang diambil. Jadi menyentuh tentang teguran-teguran yang telah dibuat oleh Ahli Yang Berhormat itu seperti projek lebuhraya di Segambut dan projek tangki najis di Pantai Halt, suka saya tekankan di sini bahawa pengambilan tanah-tanah tersebut adalah untuk kepentingan awam dan didasarkan kepada kehendak-kehendak yang telah termasuk di dalam perancangan yang telah diadakan terlebih dahulu dan pengambilan balik tanah-tanah berkenaan tidak dapat dielakkan.

Tuan Yang di-Pertua, sekianlah ucapan saya dan sekali lagi saya mengucapkan setinggi-tinggi terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah membuat teguran dan cadangan mengenai perkara-perkara di bawah Kementerian Wilayah Persekutuan.

4.15 ptg.

Timbalan Menteri Perusahaan Utama (Tuan Bujang bin Haji Ulis): Tuan Yang di-Pertua, mula-mula izinkanlah saya melafazkan ucapan setinggi-tinggi terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat di dalam Dewan yang mulia ini yang telah sudi menyentuh perkara-perkara di bawah pentadbiran ataupun jagaan Kementerian saya.

Bagi menjawab ucapan ataupun mengulas perkara yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Senator Abdul Razak Abu Samah, suka saya memaklumkan kepada Dewan ini iaitu angka penyertaan bumiputera dalam perusahaan pembalakan adalah amat memuaskan iaitu sehingga bulan Mei tahun

1979 kira-kira 70.6% daripada jumlah keluasan kawasan-kawasan lesen membalak telah diberikan kepada orang-orang bumiputera. Di samping ini angka bagi bilangan lesen-lesen membalak yang telah dikeluarkan kepada bumiputera adalah juga memuaskan iaitu dalam jangka masa yang sama lebih kurang 74% daripada lesen-lesen yang dikeluarkan adalah dikeluarkan kepada bumiputera.

Tuan Yang di-Pertua, bagi meningkatkan penyertaan bumiputera dalam perindustrian perkayuan pula, Kementerian saya menggalakkan penubuhan kompleks-kompleks perkayuan yang mana pada tahun 1978 terdapat 8 buah kompleks kesemuanya dan dalam tahun ini pula angka ini telah bertambah menjadi 11 buah kesemuanya. Ini termasuklah Kompleks Perkayuan Sindhora Berhad dari Johor, Kompleks Jengka, Mentega, Lesong, Ibam; Amanah Saham Pahang dari negeri Pahang, Kompleks Perkayuan Besut Tsuda, PESAMA, Dungun Timber Complex dari Terengganu, Kemubu Timber Complex dari Kelantan dan Nestin Timber Complex dari Negeri Sembilan.

Tuan Yang di-Pertua, menyentuh penyertaan bumiputera dalam bidang perlombongan, di sini saya suka saya memaklumkan kepada Dewan ini bahawa usaha ke arah ini memang sedang diberikan oleh Kerajaan bukan sahaja di peringkat Kerajaan Persekutuan bahkan juga oleh Kerajaan-kerajaan Negeri. Bantuan Kerajaan kepada bumiputera untuk bergiat di lapangan perlombongan ini sebahagiannya datang daripada Kerajaan-kerajaan Negeri yang merupakan pihak berkuasa mengeluarkan lesen-lesen pajakan melombong. Sejak pengenalan Dasar Ekonomi Baru peranan ini telah diperhebatkan. Pihak bumiputera selalunya diberi keutamaan di dalam meluluskan permohonan-permohonan untuk permit mencarigali serta tanah perlombongan oleh Kerajaan Negeri.

Dari segi usaha untuk meningkatkan lagi ekuiti penyertaan bumiputera, terdapat Perbadanan-perbadanan Kemajuan Negeri dan juga syarikat-syarikat anak PERNAS di dalam Malaysia Mining Corporation Berhad yang sedang melaksanakan usaha-usaha ini.

Kejayaan usaha-usaha ini dapat dilihat kepada pemilikan ekuiti Kerajaan di dalam Malaysia Mining Corporation Berhad di mana PERNAS Security Sdn. Berhad memiliki 71.35% manakala syarikat asing iaitu Charter Consolidated Ltd. memiliki 28.6% daripada ekuiti.

Tuan Yang di-Pertua, di samping itu lain-lain usaha juga sedia terdapat di pihak Kerajaan untuk meningkatkan penyertaan bumiputera di dalam bidang perlombongan. Di antaranya menerusi satu kumpulan wang yang digelar Exploitation of Minerals in Malay Reservation Fund (EMMR Fund) di bawah pentadbiran Kementerian saya yang mempunyai modal pusingan sebanyak \$500,000. Tujuan tabung ini ialah untuk membantu pelombong-pelombong bumiputera yang menghadapi kesulitan kewangan untuk memulakan perusahaan mereka. Kementerian saya juga menugaskan Jabatan Galian memberi bantuan dari segi mencarigali kepada pelombong-pelombong bumiputera terutama di kawasan-kawasan Tanah Simpanan Melayu.

Jabatan ini juga di dalam rancangannya sedang mengembangkan kegiatannya untuk menggerudi di kawasan-kawasan luar daripada Simpanan Melayu. Ini dijangka akan menambahkan lagi peluang perlombongan untuk bumiputera melibatkan usaha-usaha perlombongan di kawasan-kawasan di luar daripada Simpanan Melayu. Dari segi teknologi, Jabatan Galian dan juga Jabatan Penyiasatan Kajibumi di bawah Kementerian ini sentiasa memberikan khidmat nasihat teknikal kepada pengusaha-pengusaha bumiputera berkaitan dengan siasatan mencarigali dan halehwal perlombongan.

Tuan Yang di-Pertua, saya suka memaklumkan di sini bahawa Kementerian saya akan sentiasa berusaha untuk memastikan perhatian yang lebih diberikan terhadap penyertaan bumiputera dalam perusahaan sumber asli negara sejajar dengan matlamat Dasar Ekonomi Baru. Kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengemukakan masalah-masalah di bawah jagaan Kementerian Perusahaan Utama saya sekali lagi ingin melafazkan ucapan setinggi-tinggi terima kasih.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua:
Kementerian Pertanian

4.21 ptg.

Menteri Pertanian (Dato Haji Abdul Manan bin Othman): Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan setinggi-tinggi terima kasih kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian yang telah memberi pandangan terhadap kegiatan Kementerian saya. Segala pandangan dan teguran tersebut akan diambil perhatian dengan sewajarnya. Walau bagaimanapun, suka saya menjelaskan tentang beberapa perkara yang disentuh oleh Yang Berhormat Senator-senator sekalian terutamanya mengenai tanah terbiar sebagaimana yang disentuh oleh beberapa orang Ahli Yang Berhormat. Adalah dimaklumkan bahawa Kementerian saya sedang merancang satu program yang menyeluruh bagi tanah-tanah terbiar yang ada di negara kita ini. Ini termasuklah kepada jenis tanaman kepada keadaan-keadaan setempat dan juga tanaman yang akan boleh memberi pendapatan yang lebih. Buat masa ini usaha-usaha sedang dibuat untuk mengenalkan jenis-jenis tanaman yang paling sesuai bagi satu-satu kawasan tanah terbiar dan juga keadaan setempat. Untuk makluman Yang Berhormat sekalian seluas 376,958 ekar tanah sawah yang terbiar di seluruh negara. Di dalam perancangan untuk memperbaiki kawasan-kawasan tanah sawah yang terbiar ini rancangan-rancangan taliair akan lebih dipergiatkan lagi.

Menyentuh mengenai mempelbagaikan pertanian yang diutarakan oleh Yang Berhormat Senator Rahmah Othman adalah dimaklumkan bahawa sebelum sesuatu tanaman diperkenalkan kepada petani-petani, kajian-kajian yang teliti telah dilakukan oleh MARDI begitu juga dengan kesesuaian tanah. Selain daripada itu kadar pulangan yang tinggi dari hasil-hasil tanaman tersebut telah juga diambil kira sebelum tanaman tersebut diperkenalkan kepada petani-petani.

Tuan Yang di-Pertua, di dalam usaha untuk meninggikan taraf hidup kaum petani, Kerajaan sentiasa berusaha memperkenalkan teknik-teknik dan cara-cara baru bagi meninggikan hasil pengeluaran pertanian. Di

dalam menyampaikan teknik-teknik ini satu Projek Perkembangan Kebangsaan telah diwujudkan di bawah Jabatan Pertanian, yang bertujuan untuk memperkukuhkan lagi perkhidmatan pengembangan Jabatan-jabatan Pertanian Negeri. Di bawah projek ini Pegawai-pegawai Pertanian telah ditambah untuk menjalankan kerja-kerja perkembangan supaya kadar pekerja pengembangan dengan petani-petani akan dikurangkan dari kadar 1:1,600 orang petani kepada 1:800 orang petani. Dengan cara ini petani-petani akan dapat khidmat nasihat yang lebih berkesan dan teratur melalui sistem latihan dan lawatan atau lebih dikenali dengan 2L. Di bawah sistem ini segala penyelidikan yang dijalankan oleh agensi-agensi penyelidikan seperti MARDI dan juga daripada luar negeri disebarkan kepada petani-petani melalui Pekerja-pekerja Perkembangan. Di bawah sistem ini juga petani-petani adalah disusun mengikut kumpulan-kumpulan tani supaya pencapaian teknologi-teknologi yang disebutkan tadi dapat disebarkan lebih cepat. Adalah didapati hasil daripada penilaian awal terhadap projek-projek di bawah kawasan printis sistem 2L ini telahpun menunjukkan kejayaan yang menggalakkan di mana hasil pertanian telahpun meningkat.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin menjelaskan mengenai pemberian subsidi baja sebagaimana yang diutarakan oleh Yang Berhormat Senator Abdullah Salleh. Buat masa ini Kerajaan berpuashati terhadap sistem yang telah diwujudkan di dalam pemberian subsidi baja padi. Ini adalah memandangkan prestasi yang telah ditunjukkan adalah memuaskan. Sekiranya berlaku apa-apa penyelewengan, Kementerian saya akan bersedia untuk menjalankan penyiasatan dan mengambil tindakan yang sewajarnya.

Tuan Yang di-Pertua, menyentuh mengenai kadar pembangunan pertanian sebagaimana yang diutarakan oleh Yang Berhormat Dr Choo Kooi Fook adalah dimaklumkan faktor penghijrahan belia ke kota seharusnya tidak menimbulkan sebarang kesan terhadap pembangunan sektor pertanian. Yang Berhormat juga menyatakan peratus pengeluaran sektor pertanian telah menurun dari Rancangan Malaysia Pertama

kepada Rancangan Malaysia Ketiga. Adalah dimaklumkan bahawa dalam tempoh 10 tahun dari tahun 1971 hingga 1980 pertambahan di dalam sektor pertanian adalah sebanyak 4.3%. Tanaman-tanaman untuk kegunaan dalam negeri yang telah diberi keutamaan, pengeluarannya telah meningkat, bagi padi kadarnya telah meningkat sebanyak 1.1% setahun, buah-buahan dan sayur-sayuran telah meningkat 5.8%. Bantuan-bantuan yang diberi kepada petani-petani telah memberi kesan kepada pengeluaran hasil-hasil pertanian iaitu dengan peningkatan pengeluaran hasil-hasil pertanian tersebut. Umpamanya, di kawasan MADA ada setengah-setengah kawasan yang hasilnya telah meningkat kepada 1,000 gantang seekar.

Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan kegiatan koperasi, pihak Kementerian melalui Jabatan Pembangunan Koperasi akan mengemaskan lagi jentera-jenteranya untuk mengawasi kegiatan-kegiatan koperasi supaya koperasi-koperasi itu akan menjalankan aktiviti-aktiviti menurut objektif-objektifnya. Apa-apa juga pelaburan yang dibuat oleh mereka sama ada melalui penubuhan anak-anak syarikat yang berdaftar di bawah Akta Syarikat akan juga diawasi supaya kebajikan dan hak-hak ahli tidak terjejas.

Tuan Yang di-Pertua, seterusnya saya ingin menjelaskan bahawa segala pandangan-pandangan Yang Berhormat Senator-senator di Dewan yang mulia ini akan diambil perhatian dan saya mengucapkan terima kasih terhadap segala teguran-teguran tersebut.

Sekali lagi saya mengucapkan ribuan terima kasih kepada semua Ahli Yang Berhormat Senator sekalian yang telah mengambil perhatian yang berat terhadap kegiatan-kegiatan Kementerian saya. Sekian, terima kasih.

4.26 ptg.

Dato Lew Sip Hon: Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya ingin mengambil kesempatan di sini untuk mengucapkan setinggi-tinggi terima kasih kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan Rancangan Malaysia Keempat khasnya

kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah memberi perhatian kepada Kementerian Perdagangan dan Perindustrian.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Senator Dato Haji Mohd. Nor Mohamad telah meminta Kerajaan mengkaji semula dasar terhadap pembahagian saham yang dikhaskan bagi syarikat yang menyusun semula struktur ekuiti. Menurut saya, langkah Kerajaan untuk menawarkan saham tersebut hanya kepada Institusi Bumiputera telah mengecewakan pelabur Bumiputera individu dan syarikat Bumiputera kecil yang benar-benar berminat untuk melabur wang mereka. Dalam hubungan ini sukacita saya menjelaskan di Dewan yang mulia ini bahawa Kerajaan telah terpaksa menggubal strategi baru pembahagian saham syarikat-syarikat kerana pembahagian cara lama yang mana saham-saham itu ditawarkan kepada tiga kategori Bumiputera didapati bertentangan dengan dasar murni Dasar Ekonomi Baru. Mengikut kajian yang diadakan, terdapat suatu peratusan yang besar saham-saham yang telah ditawarkan kepada individu dan syarikat Bumiputera telah dijual oleh mereka kepada bukan Bumiputera. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat itu, setakat akhir tahun 1979, sejumlah 39 buah syarikat swasta tercatat telah menawarkan saham-saham mereka kepada Bumiputera yang merupakan 15.9% daripada modal dibayar kesemuanya. Mengikut kajian, daripada angka-angka ini, saham yang masih dipegang oleh bumiputera ialah 9.5% sahaja daripada modal dibayar yang telah ditawarkan itu. Untuk membuktikan lagi bahawa hasil kajian itu adalah betul, Kementerian saya telah mengkaji senarai pemegang saham tiga buah syarikat secara benar. Hasil sebenarnya ialah:

Syarikat	Tarikh Pembahagian	% Peruntukan Dari Modal Dibayar	% Saham Yang Tinggal	Tarikh Pemeriksaan
A	Jun 1972	22.9	6.4	Jan 81
B	Jun 1975	26.8	5.8	Mei 80
C	April 1977	20	10.8	April 80

Kajian sebenar kesemua syarikat-syarikat yang tinggal yang telah menawarkan saham-saham itu sedang diselenggarakan

supaya Kementerian saya dapat mengetahui pemilikan sebenar oleh bumiputera.

Tuan Yang di-Pertua, memandangkan bahawa perbuatan penjualan ini tidak dapat dikawal, maka Kementerian terpaksa memberhentikan tawaran saham kepada individu dan syarikat bumiputera termasuk juga koperasi-koperasi kecil-kecilan, dan sebaliknya Kementerian hanya menawarkan saham-saham itu kepada badan-badan yang diiktirafkan sebagai institusi oleh Kementerian. Pengiktirafan ini bergantung kepada beberapa ciri termasuk ciri keupayaan kewangan, dan haruslah 'broad-based' iaitu pendapatannya dari dividen-dividen dinikmati oleh satu bahagian besar kaum bumiputera, selain daripada kemampuan menyimpan saham-saham itu.

Untuk memenuhi hasrat dan cita-cita pelabur-pelabur kecil-kecilan, Kerajaan telah pun menubuhkan skim Amanah Saham Nasional yang mana bumiputera-bumiputera itu boleh membeli saham-saham amanah. Cara seperti ini bukan sahaja akan menjamin pemilikan saham yang ditawarkan oleh syarikat-syarikat swasta, malah bumiputera-bumiputera boleh mendapat manfaat daripada pelaburan mereka secara saham amanah. Untuk golongan bumiputera-bumiputera yang sudah pandai dalam gerak-geri saham, tempat pelaburan mereka masih terbuka di Pasaran Saham, selain daripada Amanah Saham Nasional. Memandangkan demikian, masanya belum tiba untuk Kerajaan mengkaji semula dasar pembahagian saham yang ada sekarang.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Senator itu juga menyeru Kerajaan menubuhkan pasaran saham tingkatan kedua khas untuk bumiputera dengan segera supaya dapat memperkembangkan peningkatan milik saham bumiputera. Dalam hubungan ini, sukacita saya maklumkan Ahli Yang Berhormat itu bahawa cadangan sedemikian telah pun dikaji oleh Kerajaan sejak tahun 1972 lagi. Di samping itu dalam tahun 1979-80 Kerajaan telah sekali lagi mengkaji cadangan itu tetapi telah mendapati bahawa buat masa ini adalah tidak perlu untuk menubuhkan pasaran kedua itu.

Yang Berhormat Senator itu juga telah mencadangkan supaya Kerajaan menarik balik larangan bumiputra dari menjualkan saham-saham yang ditawarkan oleh syarikat yang menyusun semula ekuitinya. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat Senator itu bahawa sekiranya Kerajaan menarik balik larangan itu nescaya pemilikan saham oleh bumiputra akan jatuh kerana perbuatan penjualan mereka. Bukti-buktinya adalah nyata. Oleh itu, Kerajaan tidak dapat melonggarkan syarat itu kerana pencapaian matlamat Dasar Ekonomi Baru adalah amat penting, lebih penting daripada apa-apa 'leakage' yang terdapat akibat daripada larangan tersebut.

Menyentuh tentang cadangan Yang Berhormat Senator itu supaya saham-saham yang ditawarkan oleh satu-satu syarikat yang menyusun semula ekuitinya diberikan kepada sebuah badan bumiputera sahaja, sukacita saya memaklumkan bahawa cadangan itu memang menjadi salah satu strategi pembahagian saham yang sedang dilaksanakan oleh Kementerian saya.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Senator Tan Sri Dato' Haji Abdul Razak bin Husain telah mengesyorkan supaya Kerajaan mewujudkan industri pembinaan kapalterbang dan peluru di negara ini untuk menampung keperluan pertahanan dan pengangkutan negara sebagai satu langkah untuk meningkatkan lagi perkembangan industri-industri berat di negara ini. Dalam hubungan ini sukacita saya maklumkan di sini bahawa cadangan Yang Berhormat itu adalah selaras dengan tujuan Kerajaan dan dengan itu ia akan dipertimbangkan. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat juga bahawa terdapat sebuah projek Kerajaan iaitu Malaysia Explosives Sdn Bhd. yang sekarang ini mengeluarkan peluru bagi keperluan pertahanan.

Yang Berhormat Senator Loo Swee Mok pula telah mencadangkan supaya industri-industri baru ditempatkan di kawasan-kawasan bekas tanah lombong dan di kawasan luar bandar untuk mengelakkan penghijrahan belia-belia ke bandar. Dalam hubungan ini, sukacita saya menjelaskan bahawa adalah sentiasa menjadi dasar Kerajaan untuk menyelerakkan

industri-industri ke kawasan-kawasan kurang maju bagi mencapai satu perseimbangan dalam pertumbuhan perindustrian di antara kawasan-kawasan. Bagi tempoh 1974-1980, sejumlah 1,588 projek, ataupun 59.7% daripada jumlah projek yang diluluskan bagi seluruh negara, telah diluluskan untuk ditempatkan di kawasan-kawasan kurang maju. Tambahan pula setakat 31hb Disember, 1980 sejumlah 3,706 hektar tanah perindustrian ataupun 57.58% daripada jumlah tanah perindustrian yang dimajukan seluruh negara adalah dimajukan di kawasan-kawasan kurang maju.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pembangunan kawasan-kawasan perindustrian adalah dipertanggungjawabkan kepada Kerajaan-kerajaan Negeri. Memandangkan bahawa pembangunan kawasan-kawasan perindustrian ini memerlukan perbelanjaan yang besar, kawasan yang sesuai hendaklah dipilih untuk membangunkan sesuatu kawasan perindustrian. Jika kawasan-kawasan bekas tanah lombong bijih timah yang tidak digunakan didapati sesuai, pertimbangan mungkin diberi oleh Kerajaan-kerajaan Negeri untuk membangunkannya.

Tuan Yang di-Pertua, sekianlah sahaja ulasan saya ke atas cadangan-cadangan Ahli-ahli Yang Berhormat. Sekali lagi saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat Senator yang telah memberi cadangan-cadangan bagi memperbaiki prestasi Kementerian saya. Sekian, terima kasih.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua:
Kementerian Pelajaran.

4.38 ptg.

Timbalan Menteri Pelajaran (Dato' Mohamed Najib bin Tun Haji Abdul Razak): Tuan Yang di-Pertua, terlebih dulu saya suka mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah menyentuh masalah-masalah pelajaran semasa membahaskan mengenai Rancangan Malaysia Keempat.

Yang Berhormat Datin Hajjah Fatimah binti Haji Salim telah membangkitkan mengenai sukatan pelajaran sejarah di

sekolah-sekolah. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sukatan pelajaran sejarah yang digunakan di sekolah-sekolah pada masa ini adalah sukatan yang baru digubal sejak tahun 1978, yang berteraskan kepada sejarah tempatan Malaysia, dan diajar dari kaca mata Malaysia. Sukatan ini adalah digubal dengan tujuan membolehkan murid-murid mengenali keperibadian kebangsaan melalui sejarah tanahair, mewujudkan perasaan kecintaan terhadap masyarakat dan negara dan juga memberi kesedaran kebangsaan di kalangan rakyat Malaysia. Sukatan pelajaran ini memberi tekanan kepada peristiwa-peristiwa yang berlaku di Malaysia serta sumbangan-sumbangan tokoh-tokoh tempatan.

Mengenai kekurangan pengetahuan dan kesedaran sejarah tanahair di kalangan penuntut-penuntut aliran sains, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Laporan Jawatankuasa Kabinet telah memperakukan konsep Pendidikan Umum di mana aliran sains dan aliran sastera tidak lagi wujud, dan dengan ini adalah diharapkan yang penuntut-penuntut aliran sains dan sastera akan mengikuti mata pelajaran yang sama termasuk pelajaran sejarah.

Yang Berhormat Tuan Haji Mohd. Zain bin Abdullah telah membangkitkan mengenai percantuman sekolah-sekolah kecil. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, usaha mencantumkan sekolah-sekolah kecil dan meningkatkan lagi taraf pendidikan di sekolah-sekolah di kawasan yang mundur ialah satu daripada perakuan terpenting yang dibuat oleh Jawatankuasa Kabinet mengenai Dasar Pelajaran Kebangsaan. Dalam usaha mencari penyelesaian bagi mengatasi masalah tersebut, Kementerian Pelajaran telah melancarkan satu kajian yang mendalam bagi menentukan keperluan sekolah-sekolah kecil di luar bandar.

Dapatan-dapatan daripada kajian ini akan digunakan sebagai asas-asas pertimbangan untuk melaksanakan percantuman sekolah-sekolah kecil di mana keadaan membenarkan.

Sebagai permulaan, satu rancangan perintis yang meliputi pembinaan sekolah rendah pusat yang berasrama dan kompleks

sekolah-sekolah rendah telah dimulakan di Negeri Sembilan dan Terengganu. Pengarah-pengarah Pelajaran Negeri telah diarah untuk memulakan satu projek perintis yang serupa di negeri masing-masing.

Mengenai mengadakan Pejabat Pelajaran Daerah, untuk maklumat Ahli Yang Berhormat, memanglah menjadi hasrat Kementerian Pelajaran untuk menubuhkan Pejabat-pejabat Pelajaran Daerah di dalam Rancangan Malaysia Keempat ini. Pada masa ini perkara ini adalah di dalam peringkat perancangan awal Kementerian Pelajaran dan adalah dijangka sejumlah 57 buah Pejabat Pelajaran Daerah akan ditubuhkan di seluruh negara, apabila rancangan ini dilaksanakan dalam sedikit masa lagi.

Yang Berhormat Tuan S. Subramaniam telah mencadangkan supaya Kerajaan meneliti kemungkinan menghantar pelajar-pelajar kita ke Negara-negara Asia Pasifik, untuk melanjutkan pelajaran. Untuk maklumat Ahli Yang Berhormat, Kementerian dan juga Jabatan Perkhidmatan Awam, memang sedang berusaha mencari lebih banyak tempat-tempat pengajian di lain-lain negara, termasuk rantau Asia Pasifik.

Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Pelajaran akan terus melaksanakan Perakuan-perakuan Jawatankuasa Kabinet mengenai dengan pelajaran peringkat demi peringkat. Selaras dengan Perakuan Jawatankuasa ini mulai tahun 1982 Majlis Peperiksaan Malaysia akan mengambil alih sepenuhnya peperiksaan HSC/STP daripada Lembaga Peperiksaan Cambridge. Peperiksaan ini akan dinamakan Sijil Tinggi Persekolahan Malaysia yang berbentuk peperiksaan sijil terbuka. Dalam peperiksaan peringkat ini semua mata-mata pelajaran subsidiary akan dimansuhkan dan mata pelajaran yang akan ditawarkan semuanya bertaraf peringkat prinsipal. Sijil akan diberi kepada calon-calon yang mendapat kelulusan sekurang-kurangnya dalam satu mata pelajaran.

Akhir sekali, semua pandangan dan syor serta teguran dari Ahli-ahli Yang Berhormat akan diberi perhatian yang serius oleh Kementerian Pelajaran.

4.43 ptg.

Menteri Perusahaan Awam (Datin Paduka Rafidah Aziz): Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah membuat teguran serta pandangan kepada perkara-perkara yang menyentuh Kementerian Perusahaan Awam. Saya hanya akan menjawab beberapa perkara yang telah dibangkitkan manakala lain-lain perhatian serta pandangan akan diambil perhatian.

Yang Berhormat Senator Tan Sri Dato Haji Abdul Razak Haji Hussain telah bercakap mengenai pembangunan tanah dan bandar yang dilakukan oleh UDA. Di bawah program Rancangan Malaysia Keempat, UDA telah diarahkan supaya menjalankan program pembangunan bandar secara menyeluruh (Comprehensive Urban Development). Ini adalah meliputi pembangunan semula bandar dan pembangunan bandar baru. Di samping itu UDA juga telah ditugaskan untuk memesatkan lagi programnya untuk menambahkan harta tanah bumiputera di bandar-bandar dan penyertaan bumiputera dalam perniagaan di bandar-bandar.

Yang Berhormat Senator Ismail bin Hashim telah membangkitkan soal bayaran gantirugi yang dikatakan telah tidak dibayar dengan sewajarnya mengikut nilai tanah semasa kepada tuan-tuan tanah yang mana tanah mereka telah diambil untuk projek pembangunan di Melaka.

Mengenai perkara yang dibangkitkan itu sukacita dimaklumkan bahawa projek tersebut akan diteruskan oleh PKEN Melaka dan dijangka mula dilaksanakan pada bulan Jun 1981. Mengikut catatan Kementerian pampasan kepada tuan-tuan punya tanah yang berkenaan telah pun dibereskan semenjak tahun 1977 lagi.

Yang Berhormat Senator juga telah menyentuh mengenai permohonan mendapatkan permit teksi dan mencadangkan supaya pihak Lembaga Pelesenan Pengangkutan Jalan memberi pertimbangan segera kepada golongan bumiputera yang memohon. Suka saya menyatakan bahawa semua permohonan

yang diterima semenjak bulan Disember 1980 akan dibereskan urusan memprosesnya menjelang 31-5-81. Mereka yang berjaya disenarai pendek akan dipanggil untuk temuduga pada bulan Mei ini, manakala permohonan-permohonan yang tidak berjaya akan diberitahu kelak, iaitu selewat-lewatnya pada 31-5-81.

Yang Berhormat Senator Rahmah Othman telah menyentuh mengenai perusahaan tembaga (brass ware) dan kemungkinan perusahaan ini dapat dimajukan dengan cara meninggikan mutu pengeluarannya supaya setanding dengan "pewter".

Untuk makluman Yang Berhormat perusahaan tembaga ini adalah merupakan perusahaan kecil-kecilan dan mempunyai unsur-unsur tradisional. Dari segi pengeluaran, jenis-jenis item yang dihasilkan adalah lebih untuk kegunaan dalam upacara-upacara tradisional dan justeru itu adalah tidak sesuai untuk pasaran luar negeri. Pihak Perbadanan Kemajuan Kraftangan bagaimanapun telah ada cadangan untuk mengubah suai pengeluaran supaya dapat memenuhi keperluan pasaran luar negeri.

Tetapi setakat ini, daya pengeluaran bahan tersebut masih belum dapat memenuhi permintaan dalam negeri. Populariti tembaga juga adalah terjejas dengan sifat-sifat logam itu sendiri seperti ianya cepat malap (tarnished). Ini adalah di antara kecacatan yang ada pada tembaga dan usaha-usaha sedang dijalankan untuk meninggikan lagi mutu tembaga keluaran perusahaan-perusahaan kecil di negara ini.

Pihak Perbadanan Kraftangan sedang melaksanakan beberapa daripada syor-syor yang telah dibuat oleh seorang pakar perunding mengenai industri kraftebaga dan adalah diharapkan dengan terlaksananya beberapa dari syor-syor itu akan dapat diperbaiki mutu kraftebaga di negara ini.

Sekian, Tuan Yang di-Pertua, ucapan saya dan mana-mana yang tidak saya jawab akan diambil perhatian oleh saya dan juga oleh Kementerian.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua:
Kementerian Kewangan.

4.46 ptg.

Timbalan Menteri Kewangan (Dato Mak Hon Kam): Tuan Yang di-Pertua, saya telah mengikuti dengan penuh minat perbahasan dalam Dewan ini mengenai Rancangan Malaysia Yang Keempat yang baru sahaja dilancarkan. Suka saya mengucapkan setinggi-tinggi terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbincangan tersebut. Saya percaya perkara-perkara yang telah dibangkitkan itu adalah dengan hasrat untuk sama-sama berusaha dan menyokong cita-cita dan langkah-langkah Kerajaan bagi mempergiatkan lagi pencapaian Dasar Ekonomi Baru dan Rancangan Malaysia Keempat. Pandangan-pandangan Ahli-ahli Yang Berhormat akan diberi perhatian penuh dalam penggubalan dan pelaksanaan dasar-dasar Kerajaan.

Tuan Yang di-Pertua, sebagaimana Ahli-ahli Yang Berhormat sedia maklum, matlamat-matlamat Dasar Ekonomi Baru perlu dicapai menjelang tahun 1990. Oleh itu kita perlu berusaha lebih giat lagi supaya dapat meningkatkan kadar pelaksanaan dasar-dasar Kerajaan. Dalam perkara ini saya yakin bahawa dengan pelaksanaan syor-syor yang dibuat oleh Jawatankuasa Kabinet bagi memperbaiki jentera pelaksanaan rancangan pembangunan yang dipengerusikan oleh Yang Berhormat Mulia Menteri Kewangan kita akan dapat memenuhi hasrat rakyat dengan lebih baik. Pelaksanaan dasar-dasar akan dapat dijalankan dengan lebih lancar di masa hadapan. Walau bagaimanapun, kita harus meningkatkan usaha kita lebih pantas lagi untuk mencapai matlamat Dasar Ekonomi Baru. Kita harus bekerjasama berganding bahu menunaikan kewajipan kita kepada negara dan juga kepada kita sendiri. Rancangan Malaysia Keempat adalah rancangan ke arah kemakmuran, perpaduan dan kesejahteraan, dan adalah rancangan pembangunan untuk semua rakyat.

Tuan Yang di-Pertua, ada di antara Ahli Yang Berhormat menyentuh tentang pentingnya pembangunan rohani di samping pembangunan kebendaan. Saya ingin menjelaskan di sini bahawa kita sedar

Kementerian Kerjaya dan Kemudahan-kemudahan Awam.

Dalam perbahasan di Dewan yang mulia ini Yang Berhormat Senator Tan Sri Dato Haji Abdul Razak bin Haji Husain telahpun mengesyorkan bahawa lebih banyak lebuhraya dibina oleh kerana lebuhraya yang didapati sekarang ini belum mencukupi. Beliau telah juga mengesyorkan supaya jalanraya-jalanraya hendaklah dibina di setiap tempat termasuk di kampung-kampung. Beliau telah juga mengesyorkan bahawa jalanraya dari Cameron Highlands ke Raub dan Kuala Lumpur ke Bukit Fraser hendaklah juga dibina. Sukacita saya memaklumkan bahawa seperti tahun-tahun yang lepas, Kementerian saya akan terus berusaha membina jalanraya-jalanraya baharu, sebagaimana yang dicadangkan oleh Ahli Yang Berhormat dan peruntukan istimewa telah pun disahkan untuk membina jalanraya di kampung-kampung.

Selain daripada itu, sukacita saya memaklumkan bahawa berkenaan dengan cadangan Ahli Yang Berhormat itu supaya jalanraya baru dibinakan ke bukit Fraser, sukacita saya memaklumkan bahawa rekabentuk untuk pembinaan jalanraya baru itu dari gap ke Fraser's Hill sudah selesai. Adalah dijadualkan bahawa tawaran untuk pembinaan jalanraya itu akan dipanggil dalam bulan Ogos tahun ini dan pembinaannya akan terus dijalankan tertakluk kepada peruntukan yang mencukupi diadakan oleh Kerajaan.

Selain daripada itu, satu lebuhraya yang baru dari sempadan negeri Thai ke Johor Bharu akan juga dibina berperingkat-peringkat dan dijadualkan siap pada akhir tahun 1986.

Yang Berhormat Senator Abdul Razak bin Haji Abu Samah membangkitkan bahawa kontraktor bumiputera mendapat layanan yang lebih adil di dalam perancangan Rancangan Malaysia Keempat. Dalam hal ini sukacita saya memaklumkan bahawa Kerajaan telah menetapkan dasar-dasar yang tertentu bagi menjamin kontraktor bumiputera mendapat layanan yang adil seperti berikut:

- (1) Semua pendaftaran bagi lesen Kelas F dikhaskan untuk bumiputera sahaja.

Ini bermakna semua kerja-kerja yang kurang daripada \$35,000 akan diberi kepada bumiputera secara undi requisition di semua Pejabat-pejabat JKR Daerah.

- (2) Semua sebutharga dikeluarkan kepada bumiputera melainkan mendapat kelulusan Bahagian Penyertaan Bumiputera dan Kontrak Kementerian ini untuk dibuat tawaran secara terbuka oleh kerana satu-satu pengkhususan yang tidak terdapat pemborong bumiputera.
- (3) Semua kerja di bawah \$50,000 yang dikeluarkan secara sebutharga atau tender akan diberi kepada bumiputera sahaja.
- (4) Bahagian Penyertaan Bumiputera dan Kontrak setiap bulan membuat pengasingan kerja sekurang-kurangnya 30% daripada jumlah nilai projek diberi kepada bumiputera. Itu tidak termasuk kerja yang dikeluarkan secara undi seperti di atas dan semua kerja-kerja yang kurang daripada \$50,000. Dalam hal ini semua Pengarah (JKR) Negeri ataupun cawangan menghantar senarai projek-projek tiap-tiap bulan ke Bahagian Penyertaan Bumiputera untuk diasingkan ataupun ditentukan sama ada projek itu boleh diberikan kepada bumiputera secara terbuka.
- (5) Pemborong-pemborong bumiputera boleh bergabung sesama mereka untuk mendapatkan tender yang lebih tinggi, misalnya, pemborong Kelas C bergabung dengan Kelas D boleh memasuki tender bagi kerja-kerja kelas BX.

Tuan Yang di-Pertua, akhir sekali, saya suka mengucapkan terima kasih kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat di Dewan ini yang telah menyampaikan ulasan mereka terhadap Kementerian saya dan saya berharap Ahli-ahli Yang Berhormat akan terus bekerjasama dengan Kementerian dalam melaksanakan projek-projek Rancangan Malaysia Keempat seperti mana yang telah dibuat oleh mereka pada masa yang lepas. Sekian dan terima kasih.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah.

5.14 *ptg.*

Timbalan Menteri Hal Ehwal Dalam Negeri (Tuan Sanusi bin Junid): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon izin menjawab bagi pihak Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah.

Saya mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian yang telah mengemukakan beberapa cadangan serta pandangan berhubung dengan peranan Kementerian Kemajuan Tanah dan Kemajuan Wilayah dalam usaha Kerajaan membangunkan negara.

Dalam masa perbahasan mengenai Rancangan Malaysia Keempat di Dewan Negara, perkara-perkara mengenai pengambilan tanah oleh Kerajaan untuk tujuan pembangunan sering diutarakan. Ini dapat difahamkan memandangkan bahawa projek-projek kemudahan infrastruktur seperti rangkaian lebuh raya dan pengairan di kawasan-kawasan pembangunan yang telah dan akan dilaksanakan dalam rancangan-rancangan lima tahun itu semuanya melibatkan tanah.

Yang Berhormat Senator Tuan Abdul Razak bin Haji Abu Samah membangkitkan soal pengambilan tanah orang Melayu, yang sedikit, oleh Kerajaan di Kuala Lumpur. Adalah tidak benar Kerajaan mengambil balik tanah-tanah hakmilik orang Melayu sahaja dan tanah-tanah hakmilik orang bukan Melayu dielakkan apabila memajukan projek-projek Kerajaan. Bagi pengambilan balik tanah, pihak yang berkehendakkan tanah itu tidaklah memilih sama ada tanah itu tanah milik Melayu atau tidak. Biasanya tiap-tiap projek yang hendak dijalankan itu adalah mengikut kesesuaian tapak di mana tanah itu berada. Tetapi di mana yang boleh dan menasabah, Kerajaan akan mengelakkan pengambilan balik tanah kepunyaan orang-orang miskin, lot-lot persendirian yang kecil termasuklah tanah-tanah orang Melayu juga.

Dalam hubungan ini, Yang Berhormat Tan Sri Dato' Haji Abdul Razak bin Haji Husain

menyeru kepada Kerajaan supaya tanah-tanah yang berpotensi yang diambil oleh Kerajaan itu digantikan dengan tanah yang lain. Untuk makluman Yang Berhormat, prosedur Kerajaan mengambil tanah-tanah sama ada berpotensi atau tidak untuk pembangunan bandar-bandar atau separuh bandar adalah mengikut Akta Pengambilan Tanah 1960. Pada amalnya tanah-tanah yang diambil itu dibayar ganti-rugi kepada tuan-punya dalam bentuk wang tunai. Oleh kerana masalah tanah di peringkat negeri adalah di bawah bidang kuasa Kerajaan negeri, maka masalah penggantian tanah-tanah yang diambil dengan tanah yang lain bergantunglah kepada persetujuan dan kemampuan Kerajaan-kerajaan Negeri. Bukanlah menjadi amalan kepada Kerajaan di mana tanah yang diambil diganti dengan tanah yang lain, dan sekiranya tanah yang diambil itu mahu diganti dengan tanah yang lain, nilai tanah yang diganti itu adalah sama dengan tanah yang diambil oleh Kerajaan.

Yang Berhormat Senator Loo Swee Mok meminta Kerajaan-kerajaan Negeri mempercepatkan proses permohonan tanah penduduk-penduduk Kampung-kampung Baharu supaya dapat memiliki rumah sendiri. Untuk makluman Yang Berhormat, permintaan tanah di negeri-negeri adalah di bawah bidang kuasa Kerajaan Negeri berkenaan seperti yang diperuntukkan di dalam Jadual 9 Senarai 2, Perlembagaan Persekutuan dan Seksyen 40 Kanun Tanah Negara. Dalam pemberian milik tanah itu, terdapat kehendak-kehendak undang-undang dan pentadbiran yang perlu diperhatikan. Kesemua ini perlu dipandu oleh pemohon-pemohon tanah untuk diproses oleh Pejabat Tanah sebelum sesuatu permintaan tanah itu diluluskan. Walau bagaimanapun, Pejabat Tanah di negeri-negeri sedang berusaha untuk mempercepatkan proses permohonan tanah bukan sahaja daripada penduduk-penduduk Kampung Baharu malahan juga dari semua pemohon tanah yang diterima.

Yang Berhormat Senator Dato' Haji Mohd. Nor Mohamad menyeru Kerajaan membeli tanah-tanah milik Bumiputera di bandar-bandar supaya ianya boleh dijual kepada Bumiputera-bumiputera lain. Buat masa ini Kerajaan belum bercadang

membuat demikian. Walau bagaimanapun, pihak Kerajaan telah mengambil langkah dengan membenarkan Bank-bank Perdagangan menyediakan pinjaman khas kepada Bumiputera untuk membeli tanah. Satu cara lagi untuk menyelamatkan tanah-tanah milik Bumiputera ialah dengan mengisytiharkan tanah itu ke dalam Tanah Rizab Melayu setelah mendapat permohonan dari tuan punya dan dengan persetujuan tiap-tiap orang yang ada mempunyai kepentingan mengenainya. (Ini telah dinyatakan di bawah Perkara 89 (3) (b) Perlembagaan Persekutuan).

Yang Berhormat Senator Abdullah bin Salleh menyentuh tentang "overlapping" dalam pemberian subsidi baja dan sebagainya yang menyebabkan berlakunya penyelewengan seperti penjualan baja. Dengan itu Yang Berhormat mencadangkan supaya agensi Kerajaan mengkhususkan dalam satu-satu jenis subsidi. Saya ingin menegaskan di sini bahawa adalah tidak benar yang agensi-agensi Kerajaan mengeluarkan subsidi-subsidi yang sejenis kepada penerima yang sama. Dalam hubungan ini, RISDA lah satu-satunya agensi Kerajaan yang memberikan subsidi baja kepada pekebun kecil getah. Walau bagaimanapun, mungkin terdapat penerima yang sama menerima subsidi baja dari agensi yang lain untuk kegiatan pertanian yang lain.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar.

5.19 ptg.

Setiausaha Parlimen Kementerian Sains, Teknologi dan Alam Sekitar (Tuan Law Heing Ding): Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah menyentuh sedikit-sebanyak mengenai Kementerian saya semasa perbahasan ke atas Rancangan Malaysia Keempat yang dibentangkan oleh Yang Berhormat Mulia Menteri Kewangan.

Dalam hubungan ini, saya ingin mengucapkan terima kasih khususnya kepada Yang Berhormat Senator Rahmah binti

Othman yang telah membangkitkan beberapa isu mengenai Kementerian saya. Bagi menjawab persoalan dan teguran Yang Berhormat Senator mengenai peranan SIRIM dalam pembangunan perusahaan-perusahaan kecil, khususnya perusahaan-perusahaan bumiputera, saya ingin menjelaskan bahawa memanglah salah satu objektif penting SIRIM ditubuhkan ialah untuk membangun dan memajukan perusahaan-perusahaan kecil. Bagi mencapai tujuan tersebut, SIRIM mengadakan berbagai kegiatan:

- (1) Penyelidikan perindustrian yang ditujukan untuk membantu pembangunan industri-industri tempatan dalam berbagai aspek berhubung dengan proses-proses pengeluaran, mewujudkan proses-proses baru, pemindahan teknologi-teknologi asing yang sesuai dengan keadaan tempatan. Projek-projek yang dijalankan itu menitikberatkan penglibatan masyarakat luar bandar seperti pembangunan industri-industri kecil yang mungkin meninggikan pendapatan dan taraf hidup mereka. Dalam hubungan ini penyelidikan di dalam penggunaan bahan-bahan sumber asli negara ini seperti sekam padi, tanah merah, kayu getah, cahaya matahari (solar energy), serpihan-serpihan kayu (wood chips) dan bahan-bahan buangan binatang dan pertanian telah dijalankan. Usaha ini adalah ditujukan untuk kesempatan kepada masyarakat luar bandar bagi meninggikan taraf kehidupan mereka dengan cara menggalakkan mereka menceborkan diri di dalam perusahaan kecil dan berdasarkan kepada penggunaan bahan-bahan asli.
- (2) Melalui Khidmat Perundingan Perindustrian di SIRIM pula, keutamaan telah diberikan khusus terhadap usaha-usaha bagi menggalakkan perusahaan-perusahaan kecil. Ini dilakukan dengan cara memajukan kemudahan-kemudahan yang terdapat di institusi ini seperti hasil-hasil projek penyelidikan dan projek-projek rekabentuk dan

fabrikasi menggunakan khidmat-khidmat pengujian untuk mendapat keputusan-keputusan penganalisaan, mutu barangan dan penggunaan tanda piawaiian Malaysia.

Dalam bidang fabrikasi dan peralatan, SIRIM telah membuat beberapa kajian dan rekaan peralatan-peralatan untuk membantu dan melicinkan pengusaha-pengusaha kecil dalam menjalankan perniagaan mereka. Alat-alat yang telah direka termasuklah antara lainnya, alat-alat mencuci botol, alat-alat mengisi botol, acuan komponen penghawa dingin udara untuk kereta dan acuan untuk atap genting. Mengenai cadangan Ahli Yang Berhormat supaya SIRIM mengadakan alat membuat keropok, saya ingin menyatakan di sini bahawa SIRIM sedang berusaha untuk merekabentuk dan memfabrikasikan alat-alat penggaul dan mengukus keropok. Sementara itu, kajian yang lebih teliti akan dijalankan ke atas alat penghiris keropok. Mengenai cadangan Yang Berhormat supaya sains dan teknologi digunakan untuk memajukan industri tembaga, saya ingin menjelaskan bahawa kerjasama sedang digiatkan antara SIRIM dengan Perbadanan Kemajuan Kraft Tangan Malaysia, dan ini akan meliputi perusahaan tembaga, selain daripada perusahaan-perusahaan perak, batik dan tembikar.

Di samping itu, SIRIM juga memberi khidmat nasihat pengusaha-pengusaha bumiputra dalam pengendalian perusahaan mereka sama ada untuk membetul dan memajukan semula perusahaan mereka ataupun memperluaskan kegiatan-kegiatan yang ada. Seumpamanya, perusahaan-perusahaan yang telah mendapat pinjaman MARA seringkali telah dirujukkan kepada SIRIM supaya nasihat dan bantuan teknik yang sewajarnya dapat diberikan. Di dalam usaha untuk mempertingkatkan dan memperluaskan lagi kegiatan-kegiatannya dalam memberi khidmatnya kepada perusahaan-perusahaan kecil, SIRIM akan menubuhkan pejabat cawangannya di Trengganu, Sabah dan Sarawak. Adalah diharapkan juga apabila Pusat Teknologi Perindustrian Logam (MITEC) dilancarkan pada penghujung tahun ini, perkhidmatan di dalam bidang teknologi tersebut dapat

diperluaskan lagi kepada perusahaan-perusahaan kecil di negara ini. Memandangkan kepada kegiatan-kegiatan dan peranan SIRIM itu, adalah tidak tepat dikatakan bahawa SIRIM hanya memberikan khidmatnya kepada perusahaan-perusahaan besar kerana tumpuannya memanglah ke atas perusahaan-perusahaan kecil.

Mengenai cadangan Yang Berhormat untuk menubuhkan 'Malaysian Science Association' supaya memajukan lagi penglibatan sains dan teknologi di dalam pembangunan negara, saya ingin memaklumkan bahawa Kerajaan telahpun mewujudkan Majlis Penyelidikan dan Kemajuan Sains Negara (MPKSN) sejak bulan November, 1975, dengan tujuan untuk menggembelingkan tenaga dan kepakaran ahli-ahli sains di negara ini untuk meningkatkan penggunaan sains dan teknologi dalam pembangunan. Selain daripada itu Kerajaan juga telah memberi galakan dan kerjasama kepada badan bukan Kerajaan khususnya Gabungan Persatuan-persatuan Sains dan Teknologi Malaysia (COSTAM).

Ahli Yang Berhormat juga telah menimbulkan masalah pentadbiran zoo dan menyeru Kerajaan supaya menubuhkan satu lagi zoo yang dikhaskan untuk binatang-binatang tempatan sahaja serta juga menyeru supaya Kerajaan menambahkan bantuan kepada Zoo Negara. Dalam hubungan ini, saya ingin menjelaskan bahawa pentadbiran zoo dan keperluan-keperluannya sedang dikaji secara keseluruhannya oleh Kementerian saya. Namun demikian, saya ingin menegaskan bahawa Kerajaan melalui Kementerian saya sedang mengendalikan sebuah zoo di negeri Melaka iaitu Zoo Air Keroh. Zoo Air Keroh ini adalah di bawah jagaan Jabatan Perlindungan Hidupan Liar dan Taman-taman Negara (PERHILITAN). Tujuan Kementerian saya ialah untuk menjadikan Zoo Air Keroh sebagai sebuah pusat penyelidikan ke atas hidupan liar tempatan di samping memajukan zoo tersebut untuk pelawat-pelawat tempatan dan juga pelawat-pelawat daripada luar negeri.

Mengenai Zoo Negara, saya ingin menjelaskan bahawa Kerajaan telahpun

meluluskan peruntukan tambahan di bawah Rancangan Malaysia Keempat bagi memperbaiki kemudahan-kemudahan dan tempat-tempat binatang untuk menarik lebih ramai lagi pelawat-pelawat. Di bawah Rancangan Malaysia Ketiga, Kerajaan telah memperuntukkan sebanyak \$2 juta, dan baru-baru ini, di bawah Rancangan Malaysia Keempat Kerajaan telah menambahkan peruntukan yang menjadikan seluruh peruntukan sebanyak \$5 juta. Perlu saya jelaskan di sini bahawa Zoo Negara adalah ditadbirkan oleh Persatuan Haiwan Malaysia dan peruntukan-peruntukan tersebut telah disalurkan melalui badan tersebut.

Terhadap lain-lain teguran berhubung dengan Kementerian saya akan diambil tindakan yang sewajarnya. Sekali lagi saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang berminat kepada aktiviti Kementerian saya.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua:
Kementerian Pengangkutan.

5.30 ptg.

Timbalan Menteri Pengangkutan (Dr Goh Cheng Teik): Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah memberi pandangan serta teguran mengenai perkara-perkara di bawah bidangkuasa Kementerian Pengangkutan semasa membahaskan Rancangan Malaysia Keempat.

Izinkan saya menjelaskan perkara-perkara yang dibangkitkan itu. Yang Berhormat Tan Sri Dato' Haji Abdul Razak Husain telah menyatakan bahawa Pelabuhan Kuantan dan Petroleum Supply Base di Kemaman adalah berdekatan. Perlu dinyatakan di sini bahawa aktiviti-aktiviti di Pelabuhan Kuantan dan Pengkalan Bekalan Kemaman adalah berlainan. Pelabuhan Kuantan adalah dibina dengan tujuan mengendalikan perdagangan import-eksport manakala Pengkalan Bekalan di Kemaman adalah dibina bagi memberi kemudahan yang cukup untuk menggalakkan industri-industri yang berkaitan dengan carigali minyak di Laut China Selatan. Adalah jelas bahawa mereka memainkan peranan berasingan di dalam konteks ekonomi negara.

Di samping itu, saya ingin menegaskan bahawa Kerajaan memang mempunyai rancangan tertentu untuk memperbaiki kerosakan di Pelabuhan Kuantan secepat mungkin dan tidak akan meninggalkan Pelabuhan Kuantan begitu sahaja. Tambahan pula Pelabuhan Kuantan telah dibuka untuk operasi sebahagiannya (partial operation). Had kapasiti Pelabuhan sekarang ialah untuk kapal-kapal seberat 8,000 displacement tons. Sehingga sekarang sebanyak 25 buah kapal telah berlabuh di Pelabuhan Kuantan. Ketika ini kerja memasang Yokohama-Type Fenders sedang giat dijalankan dan dijangka siap pada bulan Ogos, 1981. Tujuan memasang Yokohama-type Fenders ini ialah untuk meningkatkan keupayaan Pelabuhan menerima kapal-kapal dari 6,000 displacement tons sehingga berat 26,000 displacement tons.

Mengenai pandangan Yang Berhormat Tan Sri Dato' Haji Abdul Razak Husain ketika perbahasan RME di Dewan yang mulia ini mengenai kemudahan-kemudahan yang didapati di Pantai Timur adalah berbeza dengan apa yang didapati di Pantai Barat, sukacita saya menyatakan di sini bahawa di bawah RME beberapa projek akan dilaksanakan apabila Rancangan Malaysia Keempat diluluskan oleh Dewan yang mulia ini. Misalnya:

- (1) Pembaharuan landasan di antara Mentakab dan Gua Musang yang memakan belanja sebanyak \$100 juta.
- (2) Pembinaan stesen penumpang dan yard barang-barang baru di Gua Musang berjumlah \$16.5 juta; dan
- (3) Pemodenan dan pembaharuan persemboyan dan perhubungan di Pantai Timur sebanyak \$29.4 juta.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, di samping projek-projek di atas, Keretapi Tanah Melayu juga sedang mengkaji beberapa projek lain untuk memperbaiki kemudahan di Pantai Timur.

Yang Berhormat Dato Haji Khalid Abdullah telah membangkitkan perkara mengenai keupayaan MAS memenuhi permintaan pasaran. Saya suka menyatakan

bahawa anggapan yang dikemukakan oleh Ahli Yang Berhormat itu adalah tidak benar. MAS telah memulakan perkhidmatannya pada bulan Oktober, 1972. Pada tahun 1973-1974 jumlah penumpang yang diangkut oleh MAS mengikut kiraan passenger kilometer ialah 961.1 juta. Pada tahun 1980-1981 angka ini telah naik sehingga 4,200 juta iaitu tambahan 48.1% purata setahun. Dalam tempoh yang sama iaitu di antara tahun 1973 dan 1981 jumlah tempat duduk mengikut kiraan seat kilometer telah meningkat dari 1.7 juta hingga 6.2 juta iaitu kenaikan sebanyak 38.4% purata setahun.

Ini tidak bermakna bahawa kapasiti MAS tidak memadai untuk menampung permintaan penumpang pada masa ini. Pada tahun 1973-1974 load factor cuma 57% berbanding dengan load factor sebanyak 68% dalam tahun 1980-1981. Tuan Yang di-Pertua, angka-angka tersebut menunjukkan bahawa prestasi MAS telah semakin meningkat dari semasa ke semasa.

Selain dari itu dengan tibanya pesawat-pesawat baru MAS akan dapat mengadakan pertambahan kapasiti seat kilometer sebanyak 11.7% daripada kapasiti yang diadakan pada bulan Mac tahun ini. Ini ialah kerana MAS baru-baru ini telahpun menerima satu lagi pesawat DC-10 pada bulan lepas, satu buah lagi pesawat Airbus akan tiba pada bulan Julai ini dan satu lagi pesawat Boeing 737 akan disewa mulai akhir bulan April ini. Untuk masa depan MAS sedang merancang membeli pesawat-pesawat Jumbo iaitu Boeing 747. Sekian, terima kasih.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan usul atas nama Yang Berhormat Menteri Kewangan bagi diputuskan.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Diputuskan,

Bahawa Dewan ini,

mengambil perhatian atas kemajuan dan kejayaan yang telah dicapai dalam pelaksanaan Dasar Ekonomi Baru dalam tempoh 10 tahun yang lalu;

bersetuju dengan usaha-usaha Kerajaan seterusnya untuk mencapai tujuan utama

perpaduan negara melalui pembasmian kemiskinan tanpa mengira kaum dan penyusunan semula masyarakat Malaysia serta memperkukuhkan lagi ketahanan negara;

meluluskan Rancangan Malaysia Keempat yang telah dirangka dengan teliti untuk memenuhi cita-cita dan hasrat negara berasaskan kepada matlamat Dasar Ekonomi Baru melalui pelaksanaan usaha-usaha dan program-program pembangunan seperti yang dibentangkan dalam Kertas Perintah No. 10/81; dan seterusnya *menyeru* semua rakyat Malaysia dari semua lapisan supaya meningkatkan usaha dan sumbangan mereka untuk membentuk satu Negara yang bersatupadu, saksama, maju, kukuh dan aman damai selaras dengan objektif Rukunegara.

USUL

PENANGGUHAN MESYUARAT

Tuan Law Hieng Ding: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan:

Bahawa walau apapun peruntukan Peraturan Mesyuarat 11, Dewan ini hendaklah ditangguhkan sekarang hingga esok, 22hb April, 1981, jam 2.30 petang.

Timbalan Menteri Kewangan (Dato Mak Hon Kam): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan usul untuk diputuskan.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Diputuskan,

Bahawa walau apapun peruntukan Peraturan Mesyuarat 11, Dewan ini hendaklah ditangguhkan sekarang hingga esok, 22hb April, 1981, jam 2.30 petang.

Tuan (Timbalan) Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, mesyuarat ditangguhkan sekarang sehingga pukul 2.30 petang, hari esok, 22hb April, 1981.

Dewan ditangguhkan pada pukul 5.42 petang.